

Otrdiena ● 2016. gada 10. maijs

CENA abonentiem 0,53EUR
tirdzniecībā 0,65EUR

Deputātu maciņi

4.

Īsziņas

Neatliec uz pēdējo brīdi!

Lauku atbalsta dienests atgādina un aicina lauksaimniekus iesniegt pieteikumus Platību maksājumu saņemšanai 2016.gada sezonā līdz šī gada 23.maijam, iesniedzot pieteikumus elektroniskajā pieteikšanās sistēmā. Tāpat katrs klients gaidīts darba laikā LAD klientu apkalpošanas daļā, lai klātienē palīdzētu aizpildīt pieteikumu.

Lūgums neatlikt pieteikšanos uz pēdējo brīdi, jo tad veidosies rindas. Pēc 23.maija iesniegtajiem pieteikumiem līdz 15.jūnijam jau piemēros samazinājuma sankcijas par katru dienu. Atgādinām, ka Lauku atbalsta dienesta sniegtās konsultācijas, ieskaitot veidlapu aizpildīšanu un izdrukāšanu, ir bez maksas. Līdz 23.maijam Balvu birojs darbojas katru dienu no plkst. 9.00 līdz plkst. 16.00.

Aicina uz ģimeņu dienu

13.maijā Balvu muižā notiks Starptautiskajai ģimenes dienai veltīts pasākums. Plkst. 17.00 būs pieejams skaitumkopšanas stūrītis, "Čaklo pirkstiņu" darbu izstāde un kabatas lukturišu veidošanas darbnīca. Savukārt plkst. 18.00 notiks koncerts, kurā uzstāsies Balvu Bērnu un jauniešu centra dejojāji un vokālās studijas, kā arī pilsētas pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņi.

Var balsot

Līdz 26. maija plkst. 17.00 ikviens var nobalsot par konkursā "LMT Latvijai" iesniegtajiem projektiem, tostarp 30 projektu idejām, kuras iesniedzēji cer realizēt Balvu novadā. Piemēram, akustiskās sistēmas komplekta iegāde (Balvu Sakrālais kultūras centrs), 100 skatītāju krēslu iegāde (Krišjāņu tautas nams), 16 skatuļslidu iegāde (Balvu Valsts ģimnāzijas atbalsta biedrība), āra trenāžieru iegāde (Tilža, Kubuli), Ploskines kapu labiekārtošana.

Sacentīsies velosipēdisti

11.maijā plkst. 11.00 pie Balvu Valsts ģimnāzijas notiks CSDD jauno velosipēdistu sacensības, kurās piedalīsies Baltinavas, Balvu, Viļakas un Rugāju novadu jaunie un topošie velosipēdisti.

Renāte Klija.
Mamma Aleksandra atbalsta domu, ka katrā ģimenē jāizaudzina trīs bērni.

Dāvanu saņem pirmā. Aleksandra Alekseja pirmā saņēma Balvu novada pašvaldības sarūpētās dāvanas.

Estere Šulte. Viņa savu pirmo dzimšanas dienu svinēs 30.jūlijā.

Sofija Indrika.

Meitenīte 6.janvārī nosvinēja pirmo dzimšanas dienu. Mamma Liena sprieda, ka katrā ģimenē vajadzētu būt trīs bērniem. "Centīšos plānu izpildīt," viņa smaidot atzina.

Par septiņiem vairāk

Edgars Gabranovs

Sestdien Balvu Kultūras un atpūtas centrā sumināja Balvu novada jaunākos pilsoņus, kuri piedzimuši pērn un tagad jau gatavi, kā jokoja aptaujātie vecāki, ballēties un iepazīt vienaudžus. Jāpiebilst, ka 2015.gadā novadā piedzima 116 bērniņi, kas ir par septiņiem mazuļiem vairāk nekā 2014.gadā.

Balvu novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis nešaubās, ka "Balto zeķīšu svētki" ir jauka tradīcija: "Tie ir svētki bērniem, vecākiem, vecvecākiem, kā arī visiem novada iedzīvotājiem. Ne tikai mūsu novadā, bet arī Latvijā un Eiropā ir sapratne, ka dažādos veidos jāstimulē, jāatbalsta un jāveicina dzimstība. Tas nav viegls uzdevums, kaut gan arī šādi mazi pasākumi ir savdabīgs stimuls liela mērķa īstenošanai." Taujāts, kad, viņaprāt, nonāksim pie šī lielā mērķa, kad ģimenēs būs 2-3 bērni, novada vadītājs sprieda, ka uz šo jautājumu nav viennozīmīgas atbildes. "Tiek meklēti dažādi attaisnojumi, kāpēc cilvēki negrib lielas ģimenes. Materiālais stāvoklis ir būtisks, bet ne pats būtiskākais. Mēs taču zinām savas tautas, kā arī nabadzīgo valstu vēsturi, kur izplatītas daudz bērnu ģimenes. Īstais iemesls, kāpēc ir tā, kā ir – diemžēl esam pārlieku orientēti uz citām vērtībām. Tās ir materiālās vērtības un citas īslaicīgas aizraušanās un baudas. Bērni vairs nav prioritāte. Pazūd dzīves jēga, un tā nav mērāma baudās. Bērns ir gan dzimtas turpinājums, gan prieks un cerība arī tādos brīžos, kad ir grūti vecākiem un tautai. Bērni ir vissvarīgākie mūsu dzīvē,"

uzsvēra A.Kazinovskis.

Uzņēmēja Dace Šulte mazuļu godināšanu vērtē ļoti pozitīvi, kaut arī ar pirmdzimto meitiņu "Balto zeķīšu svētkos" piedalījās pirmo reizi. Jautāta, kāds, viņasprāt, ir optimālais bērnu skaits ģimenē, viņa atzina, ka tie varētu būt divi bērni. Provocēta, kad minimālo plānu izpildīs, Dace atsmaidīja paskaidrojot, ka pagaidām tas nav zināms. Viņa, tāpat kā daudzi aptaujātie vecāki, ir pārliecināta, ka dzimstībai materiāls aspekts ir svarīgs, bet ne tikai. "Jebkurā gadījumā Balvos maziem bērniem ir ļoti labvēlīga vide – audziet lieli un stipri!" vēlēja D.Šulte.

Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Svetlana Romanovska atgādināja, ka svētki mazuļiem notiek jau 12.reizi: "Izjūtas ir pozitīvas – kā tādas var nebūt, ja šeit ir mazi bērniņi? Tas ir pasākums, kurā vienmēr valda troksnis un kņada." S.Romanovska nepiekrīt apgalvojumam, ka bērnu dzimstības noteicošais faktors ir nauda: "Kāda mana radniece savulaik teica, - ja pasaulē nāk bērniņš, tad Dieviņš iedod līdzīgu daļu. Novēlu izaudzīnāt tādus bērnus, lai varam ar viņiem lepoties! Kādi dārznieki Jūs būsiet šiem mazajiem ziedīņiem, tādus augļus vēlāk arī sagaidīsiet. Mīliet savus bērnus, stāstiet pasakas, dziediet dziesmas, māciet mūsu tautas tradīcijas un māciet pašu galveno – mīlēt cilvēkus." Jautāta, kādu auditoriju grūtāk uzrunāt, dzimtsarakstu nodaļas vadītāja atzina, ka, uzrunājot bērnus, valda emocijas. "Tāpat tas ir grūtāk," viņa piebilda.

Nākamajā Radugunī

- "Mežābeles" ciemojas Žiguros
Vislatvijas saietam piecu gadu jubileja
- Konkurss "Laukiem būt!"
Iespēja piedalīties

Vienojas Dejas dienā.

6. lpp.

Apgūst tūristu gidam vajadzīgās zināšanas.

11. lpp.

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Ja man būtu jāuzrunā sevi, lai uzrakstītu rubrikai "Mana nedēļa", tad aizvadītajā nedēļā būtu maz notikumu, bet pietiekami daudz vielas pārdomām. Aizvadītajā nedēļā Latvijā svinēja gan valsts Neatkarības atjaunošanas dienu, gan Mātes dienu. Negribu filozofēt par tēmu: valsts kā māte un māte kā valsts. Piekritu, ka puse no veiksmes par izdevušos pasākumu ir labs laiks. Pēc ieilgušā un drūmā pavasara tāds tas arī bija, kas daudziem šajā dienā noteikti uzlaboja garastāvokli. Arī televīzijas raidījumos neizpalika svētku akcents: ziedu kompozīcijas veidošana pie Brīvības pieminekļa, kopīga pasēdēšana pie galda ar baltu galdaugu, apbalvošanas ceremonija Melngalvju namā, dzejnieka Imants Ziedoņa fonda "Viegli" sava aroda meistaru godināšana, dokumentālā filma par Atmodas laika un Tautas Frontes līderi Daini Iļvānu. Par daudziem apbalvotajiem varēja droši sacīt: viņi jau sen to bija pelnījuši! Vismaz publisku pagodinājumu, lai arī ar savu darbu būtu varējuši nopelnīt krietni turīgāku dzīvi. Daudzi no viņiem saglabājuši to degsmi, stāju un savpatnību, tās latviskās vērtības, par ko savulaik iestājās Imants Ziedonis. Atcerēsimies kaut vai viņa dižkoku atbrīvošanas akciju, kas sākās tieši pirms 40 gadiem. Maza nianse šajā sakarībā: tagad sabiedrībā pazīstami cilvēki arī rīko koku stādīšanas akcijas, dēsta ozolziļes... Bet cik daudz senu un dižu koku pazūd no Latvijas zemes tāpat vien, jo īpašniekiem ir tiesības ar tiem rīkoties, kā vēlas...

Latvijā

Veido kompozīciju "Ziedu Latvija". Latvijas Neatkarības deklarācijas pieņemšanas dienā, 4.maijā, pie Brīvības pieminekļa no iedzīvotāju atnestajiem ziediem tapa kompozīcija "Ziedu Latvija". Visas dienas garumā ģimenes ar bērniem, sirmgalvji un jaunieši apmeklēja Latvijas brīvības simbolu. Svinīgā ziedu nolikšanas ceremonijā ziedus pieminekļa pakājē nolika arī valsts pirmās amatpersonas.

Pasniedz apbalvojumus. Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienā, 4.maijā, Melngalvju namā notika Triju Zvaigžņu ordeņa, Viestura ordeņa un Atzinības krusta pasniegšanas svinīga ceremonija. Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis apbalvojumus pasniedza daudziem sabiedrībā pazīstamiem mūziķiem, sportistiem, sabiedriskajiem darbiniekiem, zinātniekiem un pedagogiem. Triju Zvaigžņu ordeni par nopelniem kultūrā, spilgtu māksliniecišķo ieguldījumu akadēmiskajā un populārās mūzikas žanrā, kā arī teātra un kino mūzikā saņēma maestro Raimonds Pauls. Apbalvoto vidū ir arī novadnieks, fotoreportieris, žurnāla "Jurista Vārds" ārštata fotogrāfs Boriss Koļesņikovs, LU profesors Guntis Arnicāns, kā arī Valsts meža dienesta ģenerāldirektors no Alūksnes Andis Krēslīšs.

Atklāj Nacionālo mākslas muzeju. Pēc rekonstrukcijas atvērtajā Latvijas Nacionālās mākslas muzejā (LNMM) pavesojušies jau 19 000 apmeklētāju, bet tā svinīga atklāšana notika, sagaidot Latvijas Republikas Neatkarības dienu. Svinīgajā muzeja atklāšanā apmeklētāji varēja apskatīt muzeja pastāvīgo ekspozīciju "Latvijas māksla. 19.-20.gadsimts", kā arī īpaši muzeja atvēršanai sagatavotās izstādes "Miervaldis Polis. Ilūzijas kā realitāte", "Boriss Bērziņš (1930.-2002.). Sudrabs/Zelts". Uz muzeja svinīgo atklāšanas ceremoniju bija ieradusies vairāki tūkstoši cilvēku, kuri stāvēja garās rindās. Muzeja rekonstrukcija kopumā izmaksāja vairāk nekā 15 miljonus eiro.

Saņem apbalvojumus "Laiks Ziedonim". Imanta Ziedoņa fonda "Viegli" apbalvojumu "Laiks Ziedonim" 3.maijā, dzejnieka dzimšanas dienā, saņēma pieci sava aroda meistari. Tautsaimniecības balvas "Zemī es mācos" laureāts Juris Paulovičs ir zemnieku saimniecības "Ķelmēni" īpašnieks. Viņa vadītā zemnieku saimniecība nodarbojas ar bioloģiskās maizes cepšanu. Rankas rudzu rupjā maize ir pircēju iecienītākais produkts no "Ķelmēnu" klāsta. Apbalvojumu "Laiks Ziedonim" organizē I.Ziedoņa fonds "Viegli", kas šo apbalvojumu iedibināja 2014.gadā. Ziedoņa fonds "Viegli" dibināts 2010.gada pavasarī.

(Ziņas no www.apollo.tvnet.lv)

Izstāde

Pērļu diplomātijas skaistums

Maruta Sprudzāne

Noslēgusies pērļu rotu darināšanas meistarklases sezona, kas turpinājās vairāk nekā gadu. Balvos Sociālā dienesta zālē bija skatāma meistarklases autoru labāko darbu izstāde. Rotu darinātājas saņēma pateicības, ziedus un, protams, atnākušo skatītāju apbrīnu.

Prasmi darināt pērļu rotas pacietīgi ierādīja skolotāja Iveta Useniece no Lazdukalna. Šis nodarbes interesentes kopā sanāca vismaz reizi mēnesī, lai apgūtu jaunas iemaņas un dalītos pieredzē. Skolotāja atzīst, ka viņas audzēknes patiešām bijušas pacietīgas un talantīgas. "Man viņas noteikti ir visskaistākās, vistalantīgākās, visradošākās. Šīs dienas dzīvojam ļoti pozitīvā gaisotnē," izstādes dienā teica Iveta Useniece. Pērļošanas nodarbes apmeklēja aptuveni desmit dalībnieces. Starp viņām bija dažādu profesiju sievietes, kuras visas ļoti centās un arī iemācījās pērļot. Protams, pirmajās reizēs drebēja rokas, pērļītes ripoja prom, bet ar pacietību un mīlestību var apgūt arī šo ļoti smalko prasmi. "Būtībā šādu rotu darināšanu var iemācīties katrs. Var gan jautāt: bet vai vajag?" sarunā atzina skolotāja. Viņai pašai patīk pērļu rotas, jo tās izceļ un piešķir individualitāti, var pieskaņot tērpi un saviesīgā pasākumā kļūt pamanāmai. Iveta Useniece uzskata, ka aksesuāri vienmēr ir modē, tādēļ sievietēm vajag greznoties un tās nēsāt ne tikai svinīgos gadījumos.

Vienkāršākas rotas, piemēram, austas tautiskās rokassprādzītes labi iederas arī darba ikdienā. Attieksme pret rotu nēsāšanu gan ir dažāda arī pašām pērļotājām. Piemēram, Inga Smirnova nav radusi nēsāt kaklarotas, lai gan viņai to ir daudz, ļoti elegantas un krāšņas. Viņa pēc profesijas ir māksliniece un Ingai patīk arī pērļošana, kas prasa lielu pacietību. Inga diemžēl neapmeklēja nevienu nodarbību, taču talants *maisā nav noslēpjams*, izstādē viņa pārsteidza ar bagātīgu rotu klāstu – 14 darbiem.

Prieku par pērļotāju meistarklases darbiem puda Sociālā dienesta vadītāja Anīta Petrova. "Lai ko tādu darītu, ir ne vien jāapgūst šīs prasmes, bet arī ļoti jāgrib un jābūt milzu pacietībai. Veikli jākustas pirkstiņiem un jābūt arī krāsu izjūtai, izdomai. Labi, ja ir vieta, kur sievietēm sanākt kopā ārpus darba vai mājas soļa un darboties. Jo, kur top rotas, tur ir arī sarunas, viedokļi, jautājumi un atbildes. Tā ir kopabūšana, kas palīdz veidot draudzību, iziet sabiedrībā un būt noderīgām," teica vadītāja.

Rotu izstāde bija iespēja iepazīties ar to autorēm, redzēt konkrētus darbus, kā arī noskatīties sev iepatikušās rotas un sarunāt ar meistaremi kādu *darījumu*. Ne velti Sociālā dienesta struktūrvienības vadītāja Ina Bankova uzsvēra: "Kā citādi lai pērles atrod savas nēsātājas? Tās jāceļ dienas gaismā, jārauda, ar tām jāgreznojas un par tām jāpriecājas." Izstādē bija izvietoti pat *pērļu čemodāni*, kuru autore - Ināra Bodrova, Regina Melberga, Anna Laizāne, Gunta Grāmatiņa un vēl citas. Pērļošanas meistarklasi citīgi apmeklēja arī talantīgā Rita Hrustaļova. Visu pērļotāju darbi bija ļoti pievilcīgi un interesanti, jo vai tad rotas vispār var būt neskaistas?

Foto - M.Sprudzāne

Foto - M.Sprudzāne

Rotas. Interesenti var droši sazināties ar pērļu rotu autorēm un, ja vēlas, sarunāt savstarpējus *darījumus*. Inga Smirnova atklāja, ka rotu pašizmaksa ir dažāda – 10 - 15 - 20 eiro, atkarībā no konkrētās rotas un tās tapšanā ieguldītā darba.

Pasākums

Biedrības rīko ģimeņu dienu

Ingrīda Zinkovska

Biedrības "Sukrums" un "Jaunieši Baltinavai" 7.maijā Baltinavā rīkoja ģimeņu dienu, kurā aicināti piedalīties visi interesenti.

Jau no pulksten 10 Amatnieku centrā un sabiedriskā centra "Supāni" telpās notika meistardarbnīcas maizes cepšanā, kokapstrādē, ādas apstrādē un mīksto rotaļlietu izgatavošanā, ko vadīja Jānis Laganovskis, Aigars Keišs, Andris Ločmelis un Līna Pundure. Pēcpusdienā no pulksten 15 ģimeņu aktivitātes norisinājās brīvā dabā, Baltinavas vecajā parkā. Amatierteātris "Palādas" Vecajā parkā vai tagad "Ontana i Annes" parkā skatītājiem (skat. augšējā foto) ļāva ieskatīties Ontana un Annes "Kuožu goda jubilejas" notikumos. Tāpat bērniem parkā bija izveidotas dažādas atrakcijas. Interesants bija boulinga, kur keģļi bija jānosit ar kokā iekārtu bumbu, krikets, *gorodki*, koka zivju zvejošana ar virvju un āķīša palīdzību (skat. otrajā foto), sienas celšana no čemodāniem. Sapulcējušies svaigā gaisā varēja nobaudīt arī zupu, ko par godu Mātes dienai un Starptautiskajai ģimenes dienai biedrības aktīvisti vārija turpat parkā, speciāli šim nolūkam ierīkotajā ugunsкура vietā.

Pasākumu lielākoties apmeklēja

Foto - E.Broka

Foto - E.Broka

ģimenes ar bērniem ne tikai no Baltinavas, bet arī citām apdzīvotām vietām. Daudzi Baltinavas iedzīvotāji šajā dienā steidza strādāt lauka un dārza darbus,

bet tie, kuri atļāvās nesteidzīgi baudīt saulaino dienu, bija apmierināti un gandarīti par iespēju piedalīties pasākumā.

Vai jaunieši būtu materiāli jāmotivē par sasniegumiem mācībās?

Viedokļi

Nauda ir stimulē mācīties

IVETA ARELKEVIČA, Rugāju novada vidusskolas direktore

Rugāju novada domei izglītība vienmēr ir bijusi prioritāte, tāpēc domājam, kā motivēt un atbalstīt skolēnus. Tās ir gan brīvpusdienas visiem novada skolu skolēniem un pirmsskolas grupu audzēkņiem, gan mācību ekskursijas, gan naudas balvas par labām sekmēm mācībās, par sasniegumiem mācību priekšmetu olimpiādēs, konkursos un sporta sacensībās.

Ir izstrādāta kārtība skolēnu apbalvošanai, kurā precīzi noteikts, kādu naudas summu skolēns saņem par katru sasniegumu. Tie ir diferencēti atbilstoši pasākuma mērogam (novada, reģiona, valsts) un iegūtajai vietai. Ļoti pozitīvi ir tas, ka skolēnam piešķir nevis vienu naudas balvu par augstāko sniegumu, bet nauda summējas. Mācību gada beigās atsevišķi skolēni saņem naudas summu, kas tuvinās pat 100 eiro. Papildus tam pašvaldība samaksā arī visus nodokļus, kas saistīti ar šo naudas balvu.

Vai tas ir līdzeklis skolēnu motivēšanai?

Protams, ne jau naudas dēļ skolēni labi mācās, bet tas ir viens no paņēmieniem, kā mēs parādām, ka nav jāiet pēc pabalstiem, bet ka par papildus darbu var saņemt arī atalgojumu. Gan skolēni, gan skolotāji atzīst, ka gatavošanās olimpiādēm, konkursiem un sacensībām ir papildus darbs, kas prasa papildus laiku. Ir bijuši gadījumi, kad ļoti gudri un talantīgi skolēni atsakās piedalīties mācību priekšmetu olimpiādēs, tomēr pēc materiālās stimulēšanas par mācību sasniegumiem ieviešanas tā notiek pavisam reti. Mācību gada beigās Nomināciju pasākumā pasniedzam arī Sudraba un Zelta liecības skolēniem, kuriem nav vērtējumu zemāku par 7 vai 8 ballēm.

Lai akcentētu arī vecāku atbalstu, šogad skolēnu apbalvošana iecerēta mazliet citādāk - nevis katrā skolā atsevišķi, bet domē pasākumā, uz kuru tiks aicināti skolēni, vecāki un skolotāji.

Novads par bērniem nedomā

AIJA MEŽALE, balveniete

Manuprāt, ideja par skolēnu materiālu stimulēšanu ir atbalstāma un mūsu novadā derētu šādu tradīciju iedzīvīnāt, jo līdz šim nekas tāds nav bijis. Ja to izdarīs, visa gada garumā bērns varēs pelnīt naudu mācoties, jo mācības arī ir darbs. Turklāt izglītības sistēma Latvijā šobrīd ir ļoti sarežģīta, un skolēniem patiešām daudz kas jāapgūst. Stipendija par labām sekmēm bērniem būtu diezgan liela motivācija, jo arī daudzās Balvu novada ģimenēs situācija ar finansēm nav tik laba, kā varētu vēlēties. Ja bērns grib nopirkt labāku mantu, labu grāmatu vai arī sporta inventāru,

viņš mācībās nopelnīto naudu varētu likt kopā un krāt. Kā Balvu Valsts ģimnāzijas vecāku padomes priekšsēdētāja redzu, ka mūsu skolnieki ir spējīgi labi mācīties, tāpēc ideja par materiālu atbalstu būtu ļoti laba motivācija, turklāt tas arī noturētu skolas kā valsts ģimnāzijas statusu.

Balvu novads definējis, ka viena no mūsu vietējās varas prioritātēm ir izglītība, taču realitātē tie diemžēl ir tikai vārdi. Esmu dzirdējusi, ka ne tikai mācību olimpiāžu uzvarētājus, bet arī novada spora laureātus godina un sumina smieklīgi - ar bonusu peldēšanā mūsu baseinā. Bet ne velti skolēni, kuri piedalās valsts mēroga olimpiādēs vai nominēti, piemēram, sporta laureātiem, tādi ir. Acimredzot viņi sasnieguši vairāk nekā citi, un to attiecīgi arī vajadzētu novērtēt. Tas ir skumji, ka tā nenotiek, it īpaši ņemot vērā to, ka mūsdienās, griezes, kur gribi, visur noteicošā loma ir finansēm. Nopirkt bērnam vai pusaudzim vitamīnus, kaut vai kvalitatīvu sulu bez naudas nevar, jo tas viss maksā.

Domāju, šogad novada budžets nav nemaz tik mazs, jo mēs visi maksājam diezgan lielu sociālo, arī ienākuma nodokli. Līdz ar to deputātiem vajadzētu atrast naudu skolēnu motivēšanai, izrunāt visus punktus saistošajos noteikumos un katru gadu šo summu paredzēt budžetā. Kā piemēru mūsu vietējā vara varētu paskatīties uz citu pašvaldību pieredzi, kaut vai Ikšķiles novada pašvaldības lēmumus, kas pieņemti 2014.gadā. Piemēram, ja izglītojamā vērtējums mācībās nav zemāks par 7 ballēm,

Ikšķiles novadā skolēns saņem stipendiju 50 eiro mēnesī. Tā ir fantastika! Saprota, ka Balvu novads skolēnus atbalsta ar bezmaksas ēdināšanu un citām lietām, bet diemžēl ne visus. Piemēram, vidusskolas bērni ar ēdināšanu ir apdalīti, bet tieši viņiem, kuri gatavojas iestāties augstskolās, ikmēneša stipendija būtu ļoti svarīga. Līdz ar to uzlabotos sekmes, vinnētu pašvaldība un augtu arī skolas prestižs. Varbūt arī kāds gudrs bērns pēc studijām atgrieztos dzimtajā pusē, lai atbalstītu savu novadu.

Tas, ka pašvaldība aizmirsusi par jauniešiem, diemžēl ir neapstrīdams fakts. Esmu dzirdējusi frāzi, ka labāk jāsponsorē un jāriko pasākumi gados vecākiem cilvēkiem, jo jaunieši no novada tāpat aiziet un neatgriežas. Bet varbūt tomēr vajadzētu kaut ko darīt, lai viņi neaiziet vai, ja aiziet, tad lai atgriežas? Un šis būtu viens no soļiem. Sarunās ar bērniem nereti nākas dzirdēt, ka viņi atsakās piedalīties mācību olimpiādēs, jo nav vairs stimula censties kārtējā diploma pēc. Un viņus var saprast. Piemēram, bērns brauc aizstāvēt novada godu valsts konkursā akordeonā, bet viņa vienīgais stimulē ir piešķirtie 3 eiro ēšanai. Tas ir smieklīgi. Iespējams, tā noteikts valsts līmenī, bet pašvaldība to varētu paregulēt un piedalīties ar līdzdalības maksājumu. Tās nav tik lielas summas, kādas budžetā nevarētu atrast.

Pašlaik bērniem un viņu vecākiem vienīgā motivācija balstīta uz pliku entuziasmu, tāpēc pašvaldības vadītājam vajadzētu saņākt ar izglītības iestāžu vadītājiem uz atklātu sarunu

Īsumā

Spiningotāji un velcētāji tiksies sacensībās

Ziema ir beigusies, ledus un sniegs nokūsis, bet makšķerniekiem sacensības turpinās. 14.maijā pulksten 6 no rīta Balvos, Dzirnau ielā 1, lieli un mazi interesenti aicināti piedalīties spiningošanas un velcēšanas sacensībās "Ne asakas!".

Balvu Sporta centra vadītājs Edgars Kaļva stāsta, ka šāda veida sacensības notiek jau ceturto gadu pēc kārtas un tajās drīkst piedalīties jebkura vecuma makšķernieki. Tiesa gan, nepilngadīgie laivā bez pavadošās personas atrasties nedrīkstēs. Turklāt visiem dalībniekiem līdz jābūt glābšanas vestei un katram makšķerniekam laivā atļauts paņemt ne vairāk kā divus spiningus. Tie, kas tikai domā par dalību sacensībās, vēl var paspēt pieteikties. Sacensību izskaņā, kā vienmēr, neizpaliks apbalvošana. "Loms, protams, paliks pašiem, bet labākie un veiksmīgākie saņems arī kausus no Balvu Sporta centra," sola E.Kaļva.

Fakti

Ikšķiles novada domes apstiprinātie noteikumi paredz:

- ja vidusskolas 10.-12.klašu izglītojamā vidējais vērtējums iepriekšējā semestrī nav zemāks par 8 ballēm, vērtējums nevienā priekšmetā nav zemāks par 7 ballēm, piešķir stipendiju 50 eiro mēnesī.

- Ja izglītojamā vidējais vērtējums iepriekšējā semestrī nav zemāks par 7,5 ballēm, izglītojamā iepriekšējā semestra vērtējums vienā mācību priekšmetā nav zemāks par 6 ballēm un pārējos mācību priekšmetos nav zemāks par 7 ballēm, piešķir stipendiju 20 eiro mēnesī.

- Tāpat pašvaldība piešķir naudas balvu 1000 eiro apmērā tiem vidusskolas 12.klašu izglītojamiem, kuriem, absolvējot 12.klasi, vidējais vērtējums ir 8,5 balles un augstāks, kā arī vērtējums nevienā mācību priekšmetā nav zemāks par 7 ballēm.

un šo jautājumu izrunāt. Nekas no jauna nav jāzdomā, jo ir daudz piemēru, no kuriem arī mēs varētu kaut ko pamācīties. Un tas novadam nav nekāds nosodījums, bet pateikšana priekšā. Līdz šim diemžēl nācies saskarties ar visai bēdīgu pieredzi, jo gandrīz neviens priekšlikums, ko iedzīvotāji ierosina, tālāk par novada durvīm nav aizgājis un dzirdīgas ausis nav atradis. Ļoti ticu, ka mūsu bērni tomēr būs prioritāte un par viņiem kāds padomās. Ne velti cerība vienmēr mirst pēdējā.

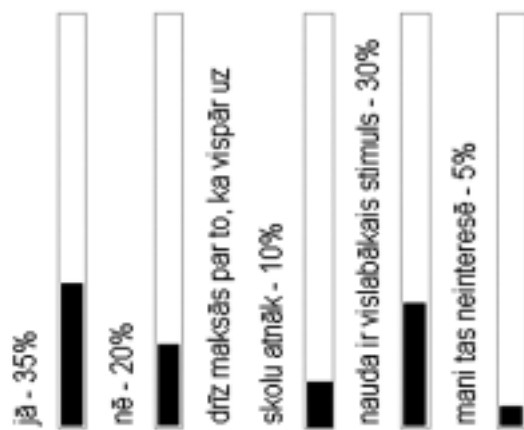
Viedokļus uzklusija S.Karavočiķa

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Vai jaunieši būtu materiāli jāmotivē par sasniegumiem mācībās?

Balsis kopā: 20

Kas mūsu deputātu maciņos?

Valsts ieņēmumu dienesta mājaslapā www.vid.gov.lv ikvienam pieejama informācija par valsts amatpersonu ienākumiem. Katru gadu "Vaduguns" ielūkojas mūsu deputātu maciņos zinot, ka saņems pārmetumus, ka rakņājamies svešā veļā. Atbilde, kas nemainās, ir viennozīmīga – šīs veļas nēsātāji lemj par mums svarīgām lietām, turklāt viņi paši lēmuši kalpot sabiedrībai. Nemiet vērā, ka deputātu algas norādītas pirms nodokļu nomaksas.

No Balvu novada domes 15 deputātiem vislielākie ieņēmumi pirms nodokļu nomaksas 2015.gadā bijuši Vilnim Dzenim, vispieticīgākie – Arvidam Raciborskim.

Pilda četrpadsmit amatus. Balvu novada domes priekšsēdētājs ANDRIS KAZINOVSKIS iepem 14 amatus: Latgales plānošanas reģiona loceklis; Latgales tūrisma asociācijas valdes loceklis; zemnieku saimniecības "Rātnieki" īpašnieks Susāju pagastā; partijas "Latvijas Zemnieku savienība" Balvu nodaļas vadītājs; Latvijas Pašvaldību savienības valdes loceklis; volejbola kluba "Balvi" prezidents; mednieku kluba "Nastrova" valdes priekšsēdētājs; Balvu novada deputāts; kapitālu daļas turētāja pārstāvis SIA "Alba 5", SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība", SIA "Balvu autotransports" un SIA "ZAOO"; Balvu novada pašvaldības Administratīvo aktu strīdu komisijas priekšsēdētājs un Zemes ierīcības komisijas loceklis. Viņam Susāju pagastā pieder: 6 zemes īpašumi; 2 zemes un ēkas nekustamie īpašumi; 4 būves; 1981. gada motocikls "Java 350"; 1991. gada traktors "MTZ-80" un 2000. gada plastikāta laiva. Skaidrās naudas uzkrājums – EUR 3 000 (2014. gadā – EUR 2 000). Pērn līdz nodokļu nomaksai A. Kazinovskis nopelnījis **EUR 34 176,77**, tajā skaitā Latgales plānošanas reģionā – EUR 213,42; Pārtikas un veterinārajā dienestā – EUR 450 un EUR 300; Lauku Atbalsta dienestā – EUR 3 263,14; VSAA – EUR 379,94; SIA "Ozolmeži" – EUR 4 380 (ienākumi no saimnieciskās darbības un komercdarbības); Balvu novada pašvaldībā – EUR 25 190,27.

Ieņēmumi no pensijas lielāki nekā no algas. Deputātei SARMĪTEI CUNSKAI joprojām pieder tikai 1999. gada vieglā automašīna "VW New Beetle". Pērn līdz nodokļu nomaksai viņa nopelnījusi **EUR 16 511,34**, tajā skaitā VSAA – EUR 9 338,49 un Balvu novada pašvaldībā – EUR 7 172,85. Deputātei 2015. gada amatpersonu deklarācijā vairs nav parādaistību. 2014. gadā tās bija EUR 5 668,40 apmērā.

Uz pusi mazāki ieņēmumi, vairs nav kapitāla daļas. Balvu novada patstāvīgo iepirkumu komisijas priekšsēdētājs, deputāts, zemnieku saimniecības "Birznieki" Bērzpils pagastā īpašnieks, Bērzpils mednieku kluba un Lubāna mitrāja kompleksa fonda valdes loceklis AIVARS KINDZULS pērn līdz nodokļu nomaksai nopelnījis **EUR 22 226,62**, tajā skaitā ienākumi no saimnieciskās darbības un komercdarbības: EUR 4 994,06 (Lazdukalna zemnieku saimniecībā "Podi"), EUR 1205,40 (SIA "Lazdas"), EUR 2 726,26 (AS "Stora Enso Latvija") un EUR 835,60 ("NewFuels"); Balvu novada pašvaldībā – EUR 11 442,72; Lauku atbalsta dienestā – EUR 1022,58. Viņam joprojām pieder divi zemes gabali Lazdukalna pagastā; zeme Rugāju pagastā un Bērzpils pagastā, kā arī ēkas nekustamais īpašums Bērzpils pagastā; 2000. gada vieglā automašīna "Mitsubishi Pajero Sport"; 1971. gada piekabe "Wohnwagen Sudwind" un 1991. gada lauksaimniecības tehnika "PSEF 12,5". Valdījumā ir 2013. gada, kā norāda deputāts, kravas transporta kaste "VW Amarok". 2015. gadā vairs neparādās viena kapitāla daļa zemnieku saimniecībā "Birznieki" EUR 1,42 vērtībā.

Vairs nav laivu. Deputāts EGONS SALMANIS pērn pildīja 9 amatus: Kultūras ministrijas Konsultatīvās komisijas loceklis; Latgales kultūrvēsturiskā novada pūtēju orķestra virsdiriģents; Profesionālās ievirzes kultūrizglītības iestāžu direktoru padomes loceklis; Latvijas pūtēju orķestru nozares padomes loceklis; Latvijas Mūzikas izglītības iestāžu asociācijas domes loceklis; Latvijas Pūtēju orķestra biedrības valdes loceklis; Balvu Mūzikas skolas direktors un pūtēju orķestra "Balvi" mākslinieciskais vadītājs. Pērn E. Salmanis noslēdzis divus līgumus par diriģēšanu. Viņam kopīpašumā ir zeme Rugāju novadā. Pieder 2007. gada vieglā automašīna "Honda CRV"; 2008. gada motocikls "Honda CBR 125R"; 2006. gada mopēdi "Kymco Agility50" un "Keeway Focus". Ja 2014. gadā deputātam piederēja vēl divas – 2007. un 1998. gadā pašbūvētas airu laivas, tad 2015. gada deklarācijās tās vairs nav uzrādītas. Pērn līdz nodokļu nomaksai viņš nopelnījis **EUR 28 513,65**, tajā skaitā Latvijas Nacionālajā kultūras centrā – EUR 160 un EUR 1 636,25; Latviešu kultūras centrā – EUR 290,21; honorārs

– EUR 150 un EUR 170; Balvu novada pašvaldībā – EUR 26107,19.

Septiņreiz vairāk. Deputāts PĒTERIS KALNIŅŠ pērn līdz nodokļu nomaksai nopelnījis **EUR 24 495,15**, tajā skaitā zemnieku saimniecībā "Īves" – EUR 21 579,22 un Balvu novada pašvaldībā – EUR 2 915,93. Salīdzinot ar 2014. gadu, deputāta ieņēmumi palielinājušies 7 reizes. Viņam pieder 5 zemes īpašumi Balvu pagastā, tostarp 3 ēkas nekustamie īpašumi; 2005. gada automašīna "VW Golf"; 1983. gada piekabe "GKB 8350"; 1982. gada vieglā automašīna "VAZ 212"; 2014. gada automašīna "Jeep Gran Cherokee" un 2010. gada automašīna "BMW 520". Skaidrās naudas uzkrājums – EUR 3 000.

Bez būtiskām izmaiņām. Deputātam AIGARAM PUŠPURAM pieder 1994. gada vieglā automašīna "VW Passat Variant", bet lietošanā ir 2009. gada automašīna "Mitsubishi Lancer". Pērn līdz nodokļu nomaksai viņš nopelnījis **EUR 19 718,68**, tajā skaitā SIA "Ozolmājas" – EUR 11 517,67; A/S "Balvu Enerģija" – EUR 4 268,64; SIA "Buts" – EUR 29,02; Balvu novada pašvaldībā – EUR 3 903,35.

Iegādājas dzīvokli Ogrē. Deputāts DMITRIJS USINS pērn līdz nodokļu nomaksai nopelnījis **EUR 12 683,23**, tajā skaitā Ogres novada pašvaldībā – EUR 8 322,62; Balvu novada pašvaldībā – EUR 3 898,18; citi ienākumi – EUR 462,43. Pērn deputāts veicis darījumus 25 000 eiro apmērā (pirkums, dzīvokļa iegāde) un 17 500 eiro apmērā (hipotekārais kredīts). Viņam pieder zeme Bērzkalnes pagastā un dzīvoklis Ogrē; lietošanā ir zeme, kas atrodas Bērzkalnes pagastā.

Nepieder neviens nekustamais īpašums. Deputātam ĒRIKAM LOČMELIM pieder trīs automašīnas: 1985. gada "Audi 100", 1997. gada "VW Golf" un 2000. gada "Dodge Intrepid". Deputātam, kā liecina amatpersonu deklarācija, nepieder neviens nekustamais īpašums. Pērn līdz nodokļu nomaksai viņš nopelnījis **EUR 17 157,36**, tajā skaitā VSAA – EUR 889,09 un Balvu novada pašvaldībā – EUR 16 268,27.

Finansiāli veiksmīgs gads. Deputāte INĀRA ŅIKUĻINA pērn līdz nodokļu nomaksai nopelnījusi **EUR 28 400,21**, tajā skaitā VSAA – EUR 10 201,66 (pensija); Balvu novada pašvaldībā – EUR 6 245,90 un SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" – EUR 11 952,65. Viņai pieder zeme Carnikavas novadā, 1997. gada vieglā automašīna "Mercedes Benz V230", 1992. gada automašīna "Mazda Xedos 6", 1978. gada piekabe "MAZ 81061 SKIF". Valdījumā ir 1989. gada automašīna "VW Passat Variant". Skaidrās naudas uzkrājums – EUR 700, bezskaidrās – EUR 6 000.

Vairs nav aizdevumu. Deputātam IVANAM BARANOVAM pieder 10 kapitāla daļas SIA "Rezonans A" EUR 4260 vērtībā, 1998. gada vieglā automašīna "VW Sharan", zeme Balvos un divi zemes gabali Balvu pagastā, bet kopīpašumā ir zeme, dzīvoklis un būve Balvos. Pērn līdz nodokļu nomaksai viņš nopelnījis **EUR 11 979,23**, tajā skaitā akciju sabiedrībā "Balvu Enerģija" – EUR 3 187,18; SIA "Rezonans A" – EUR 4320; Balvu novada pašvaldībā – EUR 4 472,05. I. Baranovam vairs nav aizdevumu, 2013. gadā tie bija Ls 8 385, 2014. gadā – EUR 4 500.

Vispieticīgākie ienākumi. Deputāts ARVĪDS RACIBORSKIS pērn līdz nodokļu nomaksai nopelnījis **EUR 5 408,74**, tajā skaitā SIA "Diogens audio" – EUR 70 (ienākumi no saimnieciskās darbības un komercdarbības); Balvu novada pašvaldībā – EUR 4 260,08; SIA "BaronsR" – EUR 1 078,86. Viņam pieder zeme, dzīvojamā māja un saimniecības ēkas Balvos; 200 kapitāla daļas SIA "BaronsR" EUR 1451,32 vērtībā; 2004. gada vieglā automašīna "Peugeot 307"; 1992. gada motocikls "Suzuki GS 500E"; 1993. gada kravas furgons "MAN 18.272". Parādaistības – EUR 60 887,30.

Sarukuši ieņēmumi. Deputātam JURIM BOLDĀNAM pieder zeme Balvos, Grāveru pagastā, zemes un ēkas nekustamais īpašums Rīgā un Kubulu pagastā, dzīvoklis Rīgā, 391 kapitāla daļa Latvijas-Krievijas kopuzņēmumā "Bolid"

2781,71 vērtībā, 2004. gada vieglā automašīna "Mercedes Benz Vito 111", kā arī trīs kopīpašumi. Bezskaidrās naudas uzkrājums – EUR 5 000, izsniegts aizdevums – EUR 17 785,90. Pērn līdz nodokļu nomaksai viņš nopelnījis **EUR 25 289,05**, tajā skaitā VSAA – EUR 4 414,89 (pensija), Balvu novada pašvaldībā – EUR 20 850,61 un EUR 23,55.

Ieņēmumi divtik mazāki. Deputāte SVETLANA PAVLOVSKA pērn līdz nodokļu nomaksai Balvu novada pašvaldībā nopelnījusi **EUR 13 028,30**, kas, salīdzinot ar 2014. gadu, ir divtik mazāki. Viņai pieder zeme un ēkas īpašums Viksnas pagastā un 2006. gada vieglā automašīna "Opel Zafira".

Vairs nav kapitāla daļu. Deputāts VILNIS DZENIS pērn līdz nodokļu nomaksai nopelnīja **EUR 39 313,25**, tajā skaitā akciju sabiedrībā "Balvu Enerģija" – EUR 227,66; Lauku Atbalsta dienestā – EUR 161,46; zemnieku saimniecībā "Ābelītes" – EUR 26 500; SIA "Tilžas rapsis" – EUR 9 002,32; Balvu novada pašvaldībā – EUR 3 421,81. Viņam pieder četri zemes gabali, kā arī zemes un ēkas nekustamais īpašums Tilžas pagastā. 2015. gada amatpersonu deklarācija liecina, ka V. Dzenim vairs nepieder kapitāla daļas – 2014. gadā viņam piederēja vairākas kapitāla daļas.

Finansiāli vienmērīgs gads. Deputātam VALDIM ZELTKALNAM pieder zeme un ēkas nekustamais īpašums Kubulu pagastā, zeme Baltinavas novadā, 1997. gada vieglā automašīna "Audi 100 A6" un 1999. gada puspiekabe. Pērn līdz nodokļu nomaksai viņš nopelnīja **EUR 16 050,63**, tajā skaitā akciju sabiedrībā "Balvu Enerģija" – EUR 227,66; VSAA – EUR 12 994,98 un Balvu novada pašvaldībā – EUR 2 827,99.

	2014.gads	2015.gads
Andris Kazinovskis	EUR 37 993,75	EUR 34 176,77
Sarmīte Cunska	EUR 28 877,05	EUR 16 511,34
Aivars Kindzuls	EUR 46 822,66	EUR 22 226,62
Egons Salmanis	EUR 26 119,91	EUR 28 513,65
Pēteris Kalniņš	EUR 3 374,50	EUR 24 495,15
Aigars Pušpurs	EUR 19 727,03	EUR 19 718,68
Dmitrijs Usins	EUR 17 931,07	EUR 12 683,23
Ēriks Ločmelis	EUR 11 027,46	EUR 17 157,36
Ināra Ņikuļina	EUR 19 438,55	EUR 28 400,21
Ivans Baranovs	EUR 11 306,40	EUR 11 979,23
Svetlana Pavlovska	EUR 32 150,64	EUR 13 028,30
Valdis Zeltkalns	EUR 15 148,52	EUR 16 050,63
Vilnis Dzenis	EUR 18 929,31	EUR 39 313,25
Arvids Raciborskis	EUR 3 160,08	EUR 5 408,74
Juris Boldāns	EUR 30 841,63	EUR 25 289,05

Saeimas deputātam finansiāli ļoti veiksmīgs gads

Saeimas deputāts JĀNIS TRUPOVNIKS pērn līdz nodokļu nomaksai nopelnīja **EUR 49 412,11** (2004. gadā – 31 291,53), tajā skaitā LR Finanšu ministrijā – EUR 616; LR Saeimā – EUR 40 642,11; Pārtikas un veterinārajā dienestā – EUR 60 (ienākums no īpašuma pārdošanas), kā arī veicis vērtspapīru pārdevumu – EUR 8 094. Viņam pieder garāža Balvos, māja Kubulu pagastā, zeme Balvu novadā, 9 kapitāla daļas SIA "Zeiles" EUR 12,81 vērtībā un citi vērtspapīri EUR 1 049,22 un EUR 2204,02 vērtībā, 2009. gada vieglā automašīna "Audi A6 Avant", 2013. gada piekabe un 2005. gada vieglā automašīna "Land Rover Freelander". Deputātam palielinājušies bezskaidrās naudas uzkrājumi – ja 2014. gadā tie bija EUR 4 457,53, tad pērn – EUR 7 188,87.

Lappusi sagatavoja E. Gabranovs

Topošais zemnieks

Gardākās vakariņas pēc fermas darba

Jau kopš 1.klases viņš vēlas kļūt par zemnieku. Lauku darbi iepatikušies vec-tēva dēļ, kurš puiku iemācīja braukt ar traktoru. Jau vairākas vasaras tagadē-jais septiņklasnieks brauc uz Tilžu un strādā zemnieku saimniecībā "Skuje-nieki" pie radniekiem, kur pamatno-darbošanās ir piena lopkopība. Kāds ir piena ceļš, cik viegli vai grūti strādāt fermā, vai veikalā nopērkamais dažādu paku piens patiešām garšo vienādi, izpētījis Stacijas pamatskolas audzēk-nis ARTŪRS SUPE.

Artūrs saka, ka piens ir izcils produkts, jo satur olbaltumvielas, vitamīnus un daudz minerālvielu. Kad pienu ieļķ krūzē, pēc laika virspusē nostājas krējums. Brokastīs labi garšo no biezpiena pagatavotie sieri, un arī biezpiena saldīte ir ļoti garšīgi ēdieni. Artūrs pārliecināts, ka piens un piena produkti uzturā būtu jālieto visiem, taču der zināt, ka piena tauki satur daudz piesātināto taukskābju, kas var paaugstināt holesterīna līmeni. Tāpēc labāk izvēlēties tādus piena produktus, kur tauku saturs mazāks.

Izaicinājums un atbildība

Zemnieku saimniecībā "Skujenieki" fermas īpašniece ir Alīna Zelča. Sākotnēji saim-niecību reģistrēja un attīstīja Alīnas vecāki Benedikts un Aina Zelči. Aizsākums šai privātfarmai meklējams padomju laikos, kad reorganizējās padomju saimniecība "Tilža", un Zelči, tāpat kā citi, par pajām nopri-va-tizēja govju kūti 200 lopu izmēģināšanai. Alīna par saimniecei kļuva 2015.gadā, uzņe-moties atbildību par visas fermas dzīvi un turpmāko attīstību. Tagad viņai ir 21 slau-camā govys, 20 teles līdz divu gadu vecumam, 38 gaļas lopi, ap 50 aitām. Piena govju šķirnes visdažādākās – Latvijas brūnā, Sarkanā holšteinfrize, Melnā holšteinfrize, Dāņu sarkanā.

"Skujenieki" ir bioloģiskā saimniecība, tajā neizmanto ne minerālmēslus, ne citas ķīmiskas vielas. No govys gadā vidēji izslauc 5 tūkstošus litru piena. Pati ražīgākā govys dienā divos izslaukumos izdod 26 litrus piena. "Skujenieku" saražoto pienu iepērk a/s "Valmieras piens".

Sarunā ar "Vaduguni" Alīna smaidot ap-liecināja, ka nekas cits neatliek, kā gādāt par lielo saimniecību un nest atbildības smago nastu, ja reiz to uzņēmusies. Fermas darbs viņai būtībā ir straujš dzīves pagrieziena, jo Alīna pēc izglītības ir sporta trenere un fizio-terapeite. Tagad viņa iegūst arī lauksaim-niecisko izglītību un pavisam drīz saņems apliecināšanu dokumentu. Diemžēl piena cenas ir katastrofāli zemas, un ekonomiskā situācija piena nozarē degradē. Arī Alīna atzīst, ka *met acis* uz gaļas lopiem, ja reiz piena nozare Latvijai vairs nav vajadzīga, jo pat ministrs par to neiestājas.

Ietekmē arī gadalaiks

Strādājot fermā, Artūrs novērojis, kas raksturīgs šim darbam un kāds ir piena rašanās ceļš. Govīm tesmeņi ļoti piebriest tad, ja tās daudz ēd un dzīvo piemērotos apstāk-ļos – nav nedz par karstu, nedz par aukstu. Lopiem nepatīk arī caurvējš un stress. "Runā-joties ar fermas saimniecei un slaucējām, jau sen esmu noskaidrojis, ka izslauktais piena daudzums atkarīgs no konkrētās govys šķirnes, vecuma, dzīves apstākļiem un barības, ko tā apēd," stāsta Artūrs. Sarunās ar vecākiem

un vecvecākiem Artūrs uzzinājis, ka agrāk laukos cilvēki turējuši daudz vairāk lopus. Gandrīz katrai ģimenei bija sava gotiņa, pat vairākas. Tagad netrūkst ģimeņu, kurām nav neviena lopa. Govis netur arī neviena Artūra klasesbiedru ģimene.

Artūrs Supe vērojis un arī pats piedalījies daudzos fermas darbos. Viņš zina, ka tie ir fiziski smagi, prasa piepūli, izturību un dažreiz var būt pavisam neprognozējami. Dienas ritmu nosaka arī gadalaiks. Vasarā, piemēram, fermas darbs sākas jau ap pulksten 4 rītā. Strādnieki izdala barību, tad slauc govys, jaundzimušos teliņus baro ar pudeli un knupīti, līdz viņi iemācās dzert paši no spaiņa. Kad izslaukts viss ganāmpulks, govys iet ārā ganos. Pēc tam sakopj kūti. Vispirms ar īpašu kapli sastumj mēslus renē, kur darbojas elektriskais mēslu transportieris, aizdzenot vākumu ārpusē uz piekabi. Kad tā pilna, saturu nogādā mēslu krātuvē. No lielajām bļodām ar rokām kūti izkaisa skaidas. Tad ferma ir kārtīga un sakopta.

Artūrs stāsta, ka pēc pulksten trijiem govys pa iekārtotajiem ganību ceļiem nāk mājās. Strādnieks pieskata, vai tās atrod savas vietas, jo slaucamās govys nonāk savā zonā, bet teles – citā. Katrai govij ir savs vārds un reģistrā-cijas numurs. Septiņklasnieks izpētījis arī piena ceļu fermā. No piena kambara atnes slaukšanas aparātus, vienai slaucējai tādi ir pieci. Nomazgā govys tesmeni un pieliek aparātu. Pa vadiem slaukums nonāk īpašā telpā piena vannā. Tur ir ieslēgts dzesētājs, kas maisa pienu ar lāpstiņu. Pēc slaukšanas aparātus pieslēdz speciālai sistēmai, kas tos mazgā 40 minūtes. Izfiltrē arī piena vadu un pēc tam izskalo visu sistēmu.

Artūrs zina arī, kā nosaka govju ražīgumu. Reizi mēnesī mēra izslaukumus. Pie slaucamā aparāta pieliek speciālu mērierīci ar trim kambariem. Piens no tiem aiztek piena vadā, bet noteikts daudzums – arī mērcilindrā, pēc kura var redzēt, cik ražīga bijusi konkrētā govys. Tad pieraksta govys kārtas skaitli, vārdu, reģistrācijas numuru un izslaukuma daudzumu. No mērcilindra paņem analīzes un nosūta uz Rīgu.

Kā garšo veikala piens

Artūrs vēlējas noskaidrot, kādu pienu var iegādāties Balvu lielākajos veikalos un cik daudz šīs produkcijas ikdienā pārdod. To viņš uzzināja sarunās ar veikalu vadītājam. Piemēram, "Maxima" preču piegādi auto-mātiski aprēķina datorsistēma, ņemot vērā piecu pēdējo gadu patēriņu. Balvos dienā vidēji pārdod 500- 600 litrus dažāda veida pienu. "Supernetto" dienā pārdod ap 350 litriem. "Preilis" pienu iepērk trīs reizes nedē-ļā, vienā reizē atved 300 litrus un vienā dienā izpārdod aptuveni 150 litrus piena. Četros lielākajos veikalos Balvos dienā cilvēki nopērk vairāk nekā 1200 litrus piena.

Vai visi veikala pieni garšo vienādi? "Mana ģimene pērk dažāda veida pienu - atkarībā no tā, uz kuru veikalu vecāki brauc iepirkties. Man šķiet, ka visi veikala piena veidi garšo gandrīz vienādi. Taču visgar-šīgākais piens, manuprāt, ir tikko izslauktais no gotiņas. Dienās, kad esmu Tilžā un strādāju fermā, esmu priedīgs par saimnieces man iedoto svaigo pienu, ko pats esmu palīdzējis izslaukt. Pēc fiziska darba dienas beigās piens ir manas gardākās vakariņas," atzīst Artūrs.

Viņš centās noskaidrot, vai skolēniem arī

Foto - M.Sprudzāne

Vēlas kļūt par zemnieku. Artūrs Supe jau kopš 1.klases sapņo kļūt par zemnieku. Vasaras brīvlaikā viņš atkal dosies uz Tilžu, lai apraudzītu govju pulku un palīdzētu fermas darbos.

ir savas iecienītas piena šķirnes. Šādam pētīju-mam uzaicināja atsaukties Stacijas pamat-skolas 4. - 7.klases skolēnus, kuriem garšo piens. Artūrs ar vecāku atbalstu bija sagādājis sešas dažādas piena pakas - "Annele", "Lim-bažu piens", "Marge", "Lazdonas piens", "Preilis", "Baltais Eko". Degustētāji nezināja, kāds piens ir ieliets glāzēs garšošanai. Uzde-vums bija nodedūstēt pienu un atbilstoši savai gaumei piešķirt pirmās trīs vietas. Pēc piešķirtajiem punktiem varēja secināt, ka skolēniem vislabāk garšo "Limbažu piens", otrajā vietā bija "Marge", trešajā - "Baltais Eko". Artūrs stāsta, ka vairāki degustētāji bijuši pārsteigti uzzinot, kuru pienu viņi novērtējuši visaugstāk. Kopīgi secinājuši, ka ir pierasts pie piena, ko dzer ikdienā. Garšojot vairākas šķirnes, pašu 'mīļais' piens vairs nešķiet tik pazīstams. Varbūt arī pienu garšas nemaz nav tik atšķirīgas, kā varētu domāt. Pēc datiem, kas lasāmi uz piena pakām, Artūrs noskaidrojis, ka lielākais tauku saturs (treknākais) starp degustētajiem piena veidiem ir "Annelei", bet "Marge" pienam ir vislielākais ogļhidrātu daudzums, kas produktam piešķir saldenumu, varbūt tādēļ tas garšo daudzām skolēniem.

Artūra secinājumi un ieteikumi

- Var ieteikt uzturā lietot svaigu pašmāju pienu, nevis pārstrādātu rūpnīcās, jo tāds piens ir bagātāks ar uzturvērtību. Jābūt gan pārliecinātam, ka govys ir veselas.
- Nākotnē pats vēlas kļūt par piena ražotāju un pagasta iedzīvotājiem piedāvāt kvalitatīvu pienu, varbūt pat ierīkot nelielu piena pārstrādes cehu.
- Piena piedāvājums Balvu veikalos ir daudzveidīgs: tas ražots Latvijā, Polijā, Lietuvā.
- Visvairāk cilvēki Balvos pērk "Limbažu pienu" un "Svaigs un gards".

Īsumā

Upītē prezentē jauno dubultdisku

1.maijā Upītes tautas namā folkloras kopa "Upīte" prezentēja jauno dubultdisku "Dzīduot muoku, doncuot muoku". Tajā ir CD disks, kurā ar kapelas ierakstiem apkopotas 14 dziesmas, un DVD disks ar iedancotām Ziemeļlatgales rotaļu un danču pamācībām. Tajā iekļautās rotaļas ir Antona Slišāna vākums, dažas - arī viņa sievas Irēnas, Andra Slišāna un Līgitas Spridzānes. Divi danči ir arī no Salnavas un Viļāniem. Māra Mellēna diska ceļavārdos saka: "Upīte ir tei eipašuo vīta Latvejas kulturtelpā, kur vairuokuos paaudzēs gūdā turāta vītejuo tradiceja – dzīdūt, doncojūt, muzicejūt un runojūt sovā tāvu volūdā." Pasākumu atklāja Upītes tautas nama "Zānu kapela", kurai sekoja folkloras kopas "Upīte" kapela. Lustīgi danči mijās ar sirsnīgiem pateicības vārdiem Irēnai Slišānei, vijolnieku skolotājai Ilonai Bukšai, arī Dinai Liepai, Lienei Brenci, Zanei Šmitei, Ernestam Spīčam – cilvēkiem, kuri konsultēja un strādāja ar dziedātājiem un dancotājiem. Pie nošu rakstīšanas roku pielika Liene Logina, Kate un Domeniks Slišāni, dančus aprakstīja Līgita Spridzāne un Andris Slišāns. Scenārija autors bija Oskars Orlovs, bet filmēja, ierakstīja un materiālu apstrādāja Guntis Rasīms. Disku noformēja Domeniks Slišāns un Lolita Spridzāne, bet maketu un dizainu izstrādāja Artūrs Slišāns. Padomus neliedza arī Ruta Cibule. Izrādās, diska filmēšanas laikā gadījušies visādi kuriozi, un tos atklāja Guntis Rasīms, raisot smieklus skatītāju zālē. Folkloras kopas dalībnieki kopā ar skatītājiem izdancoja "Vylks ar kozu saderēja", "Tak, tak upīte", "Upītes Oira", bet puīšus aicināja izdejot "Skolu danci". Balvu Valsts ģimnāzijas deju kopa "Purenīte" nodejoja folkloras kopas "Upīte" dziesmu "Kur tu skrīsi vanadziņi?" Artūra Slišāna apdarē, kuras horeogrāfijas autore ir Lucija Bukša. Pasākumu ar skanīgām dziesmām kuplināja folkloras kopa "Adzele".

Vienoņas Dejas dienas

23.aprīlī Balvu Kultūras un atpūtas centrā visas dienas garumā notika Dejas dienas, kurās ikviens varēja piedalīties kādā no 12 meistarklasēm, kā arī vērot paraugdemonstrējumus un izbaudīt deju koncertu "Deja iedvesmā". Informācija interneta portālos vēsta, ka jau 31 gadu visā pasaulē dejojotāji atzīmē īpašu dienu - Starptautisko Dejas dienu, visus aicina pievērst uzmanību dejai, lai padomātu, cik svarīga ir katra kustība, ko deja var sniegt, un cik daudziem cilvēkiem tā patiesi ir devusi labu. Balvos ikviens dejojotgribētājs Dejas dienas pirmajā pusē varēja gūt un smelties zināšanas meistarklasēs, kas notika dažādos dejas stilos pie dažādiem pasniedzējiem no Balviem, Rēzeknes un Daugavpils - vienlaikus darbojās trīs meistarklases. Bija iespējams apgūt *hip-hop* bērniem un jauniešiem pie Sintijas Balodes, salsu, bačatu - pāriem, jauniešiem un pieaugušajiem pie Maksima Slivinska un Sandras Talapinas, apmeklēt lekciju "Kā domāsi, tā dzīvosi". Tāpat varēja iepazīt laikmetīgo deju bērniem un jauniešiem pie Annas Zmeikinas, *modern line dance* bērniem un jauniešiem pie Maritas Leišavnieces, zumbu jauniešiem un pieaugušajiem pie Sintijas Balodes, austrumu dejas bērniem pie Žannas Ivanovas, mākslas vingrošanu meitenēm pie Anastasijas Samsonovas, kā arī akrobātiku bērniem un jauniešiem pie Juriņa Hlizoza, zumbu bērniem un jauniešiem pie Ingūnas Dovgānes, pieaugušajiem *belly dance* ar lakatiem pie Ilzes Leišavnieces. Dejas dienas otrajā pusē interesenti apmeklēja deju koncertu "Deja iedvesmā". Iespēju izbaudīt Starptautisko Dejas dienu Balvos piedāvāja Līga Moroza-Ušacka.

Viļakas novadā

Dzied "Egle". No labās: vadītāja Ināra Sokirka, Maruta Prancāne, Lilita Vancāne, Marijanna Kokoreviča, Daidze Andersone, Terēzija Brokāne, Juris Prancāns, Agris Andžs, Vija Klegere, Biruta Logina, Anželika Ločmele, Anita Logina, Karina Aleksejeva, Inīta Raginska. "Šīs dziesmas ir mūsu visu. Ja mēs tās saglabāsim – izdzīvosim. Viņas atgādinās mūsu bērniem un mazbērniem, ka mēs runājam vienā no pasaules senākajām valodām, ka piederam vienai no senākajām pasaules tautu ciltīm – baltiem jeb "senajām dvēselēm", ka tieši tautasdziesma var ienest dvēselē to īsto baltumu un pasargāt, saglabāt, noturēt," diska atklāšanā teica Ināra Sokirka.

"Egle" sarīko pirmā diska atvēršanas svētkus

7.maijā Viduču pamatskolas sapostajā sporta zālē bija ienācis pavasaris - zāli rotāja ziedu kompozīcijas, skanēja putnu balsis, skatītāju rindās sēdēja smaidīgi svētku apmeklētāji. Iemesls - folkloras kopa un kapela "Egle" visus bija uzaicinājusi uz pirmā diska atvēršanas svētkiem.

Svētkus "Egles" dziedātāji un muzicētāji atklāja ar dziesmu "Skeista muna tāvu zeme", lai uzreiz atbildētu uz jautājumiem, kur moderno tehnoloģiju laikmetā ir vieta tradicionālajai dziedāšanai un ko tā nozīmē "Egles" dziedātājiem. Uz šiem jautājumiem atbildēja kolektīva vadītāja Ināra Sokirka, skaidrojot ļoti nopietni: "Tāpēc, ka Latvija ir pievienojusies UNESCO Konvencijai par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu; ka esam Ziemeļlatgales kā daļas no Ziemeļeiropas valstu un Eiropas kopējās kultūrvēsturiskās telpas, tradicionālās kultūras mantojuma nesēji; ka mūsu mērķis ir lokālās tradīcijas saglabāšana un tālāknodešana vidējai un jaunākajai paaudzei." Kolektīva dalībnieki secināja, ka atgriezties pie tradicionālās dziedāšanas liek tas, ka tautasdziesma ir stipra. "Ar saknēm no aizseniem laikiem, cauri kariem un kungu rijām, no vecvecmāmiņu pūru rakstiem līdz mūsdienām tā pratusi saglabāt savu spēku un bagātību," teica I.Sokirka. Viņu papildināja Inīta Raginska sakot: "Tautasdziesma ir gudra. Tā māca to, kā šodien mums jau sāk pietrūkt un pēc kā mēs instinktiვი tiecamies: balto dzīvesziņu, darba tikumu, pašcieņu. Saderību un saskaņu ar sevi, ģimeni, līdzcilvēkiem un citām tautām. Pateicību Dievam un cieņu pret visu viņa radīto pasauli." Vēl izskanēja, ka tautasdziesma ir mūžīga. Tā ir viena no tautas kultūras *atslēgas vārdu* glabātuvēm, kurā iekodētas noteiktas formulas, gudrības, būtiskākie principi – lietas, kas vārdos nav izsakāmas un virspusē ieraugāmas, bet ir šo tautas kultūru uzturošas. Lietas, kas mūsdienu modernajam cilvēkam neļauj zaudēt orientāciju un cilvēcisku stāju visdažādākajās situācijās un viskrasākajos vēstures pagriezienos, bet vienmēr un nemaldīgi ļauj sajūst sevi kā tautas daļu. Folkloras kopa "Egle" par savu dzimšanas dienu sauc 2008.gada 11.augustu. Kopas vārds atnāca pats un visiem uzreiz likās īstais: mūžzajā, smaržīgā, spītīgā egle, kas ar pašas Laimas doto skuju raksta slotiņu seno latvieti ir pavadījusi visā mūža ritējumā.

Folkloras kopā un kapelā "Egle" dzied un spēlē 19 dalībnieki. 2015.gada 12. un 13.septembrī tapis "Egles" pirmais disks. Vistuvākās "Eglei" ir senās, unikālās Ziemeļlatgales, īpaši Medņevas pagasta tautasdziesmas, melodijas un tradīcijas. Jaunajā diskā deviņas no četrpadsmit melodijām ir no Medņevas etnogrāfiskā ansambļa repertuāra. Savulaik žurnālā "Mūzikas Saule" izskanēja versija, ka mūsdienās mācīties tradicionālo dziedāšanu pie īstiem teicējiem ir tikpat unikāla iespēja, kā mūsdienu komponistiem būtu mācīties mūziku pie Mocarta. "Eglei" šī unikālā iespēja ir bijusi visus astoņus pastāvēšanas gadus. "Jo mēs dzīvojam blakus visā valstī plaši pazīstamajam Medņevas etnogrāfiskajam ansamblim. Ar viņu skanīgajām dziesmām, rūpīgi glabātajām tradīcijām, reizēm paskarbo, taču neatkarotājamo pasaules uzskatu. Šodien mēs sakām paldies par šo skolu Medņevas etnogrāfiskā ansambļa vadītājai Natālijai Smuškai un viņas dziedātājām," teica Maruta Prancāne. "Egles dalībnieki atcerējās, kā savulaik nometnē ar dziedātājiem strādājusi etnomuzikoloģe Anda Beitāne, kura bija ieradies uz diska atvēršanas svētkiem.

Kapelas "Egle" muzikanti. Akordeona skaņas izvilina Terēzija Brokāne, garmošku spēlē Jānis Logins, pie bungām - Aldis Dortāns, citaru spēlē Juris Prancāns.

Aicina palīgā *vecu gvardi*. Uz seno dziesmu "Oi, egle, egle", kas mantota no etnogrāfiskā ansambļa sievietēm, "Egles" dziedātāji aicināja piedoties Valentīnu Babāni, Silviju Babāni un Malvīni Ločmeli.

"Anda stāstīja daudz interesanta par tradicionālo dziedāšanu, nodemonstrēja retu audioierakstu, kad divas pavisam vecas māmiņas dzied nu jau sen izzudušā manierē "ai padģiušanu". Pateicoties Andai, mums bija iespēja piedalīties grāmatas "Medņevas dziedātājas" tapšanā. 2008.gada vasarā nākamie "Egles" dziedātāji iepazīstas ar etnomuzikoloģi Zani Šmiti. Bija kārtējā meistardarbnīca, un Zane pastrādāja ar mums 15 minūtes. Šīs minūtes apģrieza ar kājām gaisā visus mūsu priekšstatus par dziedāšanu vispār un tradicionālo dziedāšanu konkrēti. Kā atvērām muti pārsteigumā, tā arī ... visus astoņus gadus tā joprojām stāv vaļā," smaidot atmiņās kavejās Biruta Logina. "Egles" kolektīvā dzied un muzicē ģimenes, piemēram, Biruta un Jānis Logini, arī Inīta Raginska ar mammu Marijannu Kokoreviču, reizēm ar vijoli pievienojas Inītas meita Raivita Raginska, kura dzied un spēlē bērnu kapelā. "Ar vīru Juri "Eglē" dziedam jau no paša sākuma, bet mazliet vēlāk pievienojās dēls Agris. Ir ļoti labi, ka kopā varam piedalīties mēģinājumos, braukt uzstāties uz tuvākām un tālākām vietām. Mēs abi ar vīru domājam, ka mums ir patiesi paveicies, ka esam šī kolektīva daļiņa. "Egle" mums ir kā mīļa otrā ģimene, un katra kopā būšanas reize ir tāds īsti labs notikums. Iespējams, seno tautasdziesmu spēks un tajās ieliktā tautas dvēsele mums daudz palīdz dzīvēt, un vēl jo vairāk, kad esam visi kopā ar "Egles" meitām un puīšiem. Diska atklāšanas pasākums bija īpaši svētki "Eglei". Mums visiem prieks, ka esam to paveikuši un ka mūsu dziedātās dziesmas nepazudīs," teica dziedātāja Maruta Prancāne. Pēc pasākuma ar "Egli" strādāja filmēšanas grupa, kura gatavo filmu Latvijas simtgadei par dzīvi pierobežā.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Aktuāli

Mednieku sanāksmē apspriež nomedijamo dzīvnieku limitus

Austrumlatgales virsmežniecības Balvu mežniecībā notika sanāksme par medijamo dzīvnieku populācijas stāvokli un pieļaujamo nomedīšanas apjomu Balvu mežniecības pārraugāmās teritorijas medību iecirkņos 2016./2017.gada medību sezonā. Sanāksmē piedalījās un to vadīja Austrumlatgales virsmežniecības virsmežzinis EUĢĒNIJS UPENIEKS un virsmežniecības inženieris medību jautājumos AIVARS LUKŠA. Uzrunājot sanāksmes dalībniekus, viņi aicināja teritoriāli piederīgo medību iecirkņu pārstāvjus izteikt savas domas un aktīvi diskutēt, lai pēc tam nebūtu domstarpību. "Citādi jūs pamostaties, kad nomedijamo dzīvnieku limits ir jau apstiprināts, izdots rikojums, un tad sākat kaut ko runāt pretī," uzsvēra A.Lukša.

Uz PVD - ar svaigiem paraugiem un cūkas asti

Virsmēžniecības vadība uz sanāksmi bija aicinājusi Pārtikas un veterinārā dienesta pārstāvi, jo cūku mēris un Āfrikas cūku mēris Latvijā joprojām ir aktuāls. PVD Ziemeļlatgales pārvaldes inspektore Balvos Maija Budeviča informēja medību kolektīvu pārstāvjus par Āfrikas cūku mēra izplatību bijušā Balvu rajona teritorijā. Ar Āfrikas cūku mēri kritušas cūkas vairāk atrastas bijušās rajona teritorijas ziemeļaustrumos - Vecumu, Susāju, Medņevas pagastos, bet lielākais kritušo cūku skaits konstatēts Viksnas pagastā - deviņas. Ir atrastas arī beigtas cūkas, kas gājušas bojā citu iemeslu dēļ. Ir nomedītas cūkas, kuru organismā atrastas Āfrikas cūku mēra antivielas, kas liecina, ka cūkas ir pārslimojušas ar Āfrikas cūku mēri. "Uzliesmojot jebkurai slimībai, sākumā iet bojā vairāk indivīdu, pēc tam notiek pielāgošanās slimībai," secināja M.Budeviča. Taču paraugu noņemšana nosūtīšanai analizēm nomedītajām mežacūkām joprojām aktuāla un obligāta, tādēļ PVD inspektore vērsa uzmanību uz to, ka tagad ir vasara, silts laiks un noņemtie paraugi ātri bojājas. Viņa aicināja paraugus akurāti iepakot maisiņos un turēt ledusskapī. Lai nenotiktu krāpšanās ar nomedīto mežacūku skaitu, tagad medniekiem PVD jāiesniedz arī cūku astes. No Balviem uz laboratoriju paraugus nogādā trīs reizes nedēļā, tādēļ ir iespēja tos nosūtīt svaigus, nevis sabojājušos. Par noņemtajiem paraugiem mednieki arī saņem finansīālu atlīdzību. Kopš medniekiem maksā par katru nomedīto sieviešu kārtas mežacūku, bijušā Balvu rajona teritorijā nomedītas 259 mežacūkas, kas ir pietiekami daudz. "Domāju, tas zināmā mērā iespaidos arī mežacūku populāciju," secināja PVD inspektore. Virsmežzinis E. Upenieks viņas teikto papildināja ar faktiem, ka Austrumlatvijas virsmežniecības teritorijā gar pierobežu, aptuveni 10 000 hektāru platībā, kur medī arī viņš pats, pēdējoreiz mežacūku pēdas manītas pērn jūnijā. Āfrikas cūku mēris te plāvis platu vālu. Pirms mežacūkas nogalē cūku mēris, gulējuši nav arī mednieki. PVD akcentējis, ka efektīvākais slimības apkarošanas veids ir mežacūku populācijas samazināšana līdz 0,5 dzīvniekiem uz kvadrātkilometru.

Dzīvnieku skaits stabilizējas

Virsmēžniecības medību inženieris iepazīstināja ar nomedijamo dzīvnieku populācijas stāvokli virsmežniecības teritorijā un nomedijamo dzīvnieku limitu projektu. A.Lukša piebilda: ja mednieku iebildumi par nomedijamo dzīvnieku skaitu būs pamatoti, tie tiks ņemti vērā, taču par vēlu iebilst, kad tie ir apstiprināti un izdots rikojums.

Situācija ar mežacūkām virsmežniecības teritorijā ir tāda, kāda tā ir. Mežacūku populācija pēdējos gados piedzīvojuši strauju kritumu. To sekmējis gan Āfrikas cūku mēris, gan motivējošie pasākumi no Pārtikas un veterinārā dienesta puses. Līdz šim nekad tik daudz netika medītas sieviešu kārtas mežacūkas, arī tagad medniekiem ir žēl medīt cūku mātes, jo nomedītas vairāk tēviņu, bet slimība tās nesaudzē. Toties aļņu populācija pēdējos gados, salīdzinot ar 1997.-1998. gadu, kad populācijas grafiskajā attēlojumā skaidri redzama *bedre*, ir stabilizējusies. Aļņu skaits ir pieaudzis. Tāpat palielinājies arī staltbriežu skaits mūsu mežos. Virsmežniecības speciālista atzinums bija, ka mednieki vidējā vecuma aļņu buļļus medī vairāk nekā govīs. Speciālista vēlme bija, lai aļņus medītu strukturēti: pusi pret pusi - pusi tēviņu, pusi govju. Par briežiem runājot, Viktors Reblis, kurš mednieku sanāksmē Balvos piedalījās gan kā akciju sabiedrības "Latvijas Valsts meži" Ziemeļlatgales mežsaimniecības izpilddirektors, gan

arī kā mednieks, no pieredzes pauda viedokli, ka momentā nomedijami tie briežu buļļi, kuriem otrie ragi ir pa trim žuburiem vienā un otrā galvas pusē. "Nekad dzīvē šiem buļļiem labu ragu nebūs! Tas nav trofeju dzīvnieks," viņš secināja. Medniekiem jāprot atšķirt nomedījamie dzīvnieki, jāzina, ko medīt, ko vēl atstāt, līdz ar to izkopt populāciju.

Stirnas ir viens no pārnadžiem, ko visvairāk ietekmē klimatiskie apstākļi. Visvairāk stirnu populācija cieš aukstās un dziļās ziemās, kad grūti atrast barību. Pēc pēdējos gados pārciestajiem zaudējumiem stirnu populācija ir atjaunojusies. Stirnas var redzēt ganāmajās gan mežmalās, gan tīrumos. Vienīgi vietās, kur nav mežacūku, stirnas var kļūt par vieglu tikojuumu vilkiem. Plēsējus Latvijā joprojām aizsargā Eiropas likumi un tos drīkst medīt tikai noteiktu skaitu. Aizvadītajā medību sezonā Latvijā bija atļauts nomedīt 275 vilkus, kas arī ir nomedīti. Austrumlatgales virsmežniecības teritorijā nomedīti 32 vilki. Lūšus Latvijā bija atļauti nomedīt 150, nomedīti 115, no tiem 14 virsmežniecības teritorijā.

Diskutē par medību limitiem

Spraiga viedokļu apmaiņa sanāksmē izcēlās starp akciju sabiedrības "Latvijas Valsts meži" Ziemeļlatgales mežsaimniecības izpilddirektoru Viktoru Rebli un virsmežzinu Eugēniju Upenieku. V.Reblis pauda viedokli, ka mežsaimniecībai ar katru gadu tiek nodarīti arvien lielāki zaudējumi, nopostītas jaunaudzis, ko noēd aļņi, kuru populācija piedzīvo uzplaukumu. Aļņus vajadzētu medīt vairāk, bet Valsts meža dienests tam pretojas, kam par iemeslu, viņaprāt, ir arī tas, ka dzīvnieki netiek pilnībā uzskaitīti. "Ja nav postījumu, tad piekrišu, ka nomedijamo dzīvnieku skaits var palikt iepriekšējā līmenī. Ja mežam tiek nodarīti postījumi, tad medīt nepieciešams vairāk! Ja kādam ir šaubas par nodarītajiem postījumiem, nāciet mums līdz, mēs parādīsim. Runa nav par dzīvnieku likvidēšanu, bet medijamo dzīvnieku limitu palielināšanu," aicināja izpilddirektors. Redzot postījumus un uzskaitot savus meža iecirkņa meistaros, V.Reblis pauda neticību, ka, piemēram, Svīlpoavas un Nastrovas medību platībās dzīvnieku blīvums ir tikai pieci aļņi uz 1000 hektāriem, dabā dzīvnieku noteikti ir vairāk. Upenieks tam negribēja piekrist. Ko un cik medīt - nosaka valstī pastāvošie medību noteikumi, Medību likums. "Esmu piedzīvojis 90.gadu vidū, kad kolektīvi medīja vienu - divus aļņus, tagad vidēji medī astoņus. Mežs nav lielveikals - ja cukurs beidzas, rīt pievedīs jaunu. Mežsaimniecības pārstāvji grib, lai mednieki medī vairāk, bet Valsts meža dienesta uzdevums ir saglabāt dzīvniekus arī nākamajām paaudzēm. Lai bērni un mazbērni arī zinātu, kāds izskatās alnis, briedis, stirna." Diskusijā par jaunaudzju postījumiem un nomedijamo dzīvnieku limitiem iesaistījās arī zvidru firmas "Myrtillus" pārstāvis Latvijā. Viņš savukārt bija dusmīgs, ja mednieki jaunaudzju tuvumā izliek meža dzīvniekiem sagādāto laizāmo sāli. Dzīvnieki, nākot laizīt sāli, gan nobradā, gan noēd jaunaudzis. Izlikt sāli jaunaudzēs ir aizliegts!

Par sacensībām un medību laukiem

Diskusija sanāksmē raisījās arī jautājumā par medību platībām. Mednieki sūdzas par teritorijām, kas ir aizaugušas un kurās mitinās daudz meža zvēru, bet medīt šajās teritorijās nedrīkst, jo nav noslēgts medību līgums ar zemes īpašnieku. Savukārt īpašnieks nav atrodams vai dzīvo ārzemēs. Ja mednieks nomedī dzīvnieku šajā teritorijā, tās ir nelikumīgas medības ar visām no tā izrietošajām sekām. Lai pasargātu medniekus no šī nedomātā un neplānotā pārkāpuma, Latvijas Mednieku savienība grib panākt, lai mednieki varētu medīt arī šajās platībās, virzot šo jautājumu likumdošanas kārtībā. E.Upenieks šajā ziņā bija skeptisks. "Šāda iestrāde, lai to iekļautu likumdošanā, ir jau virzīta vairākas reizes, bet nav ņemta vērā. Zemes īpašnieka civiltiesiskās tiesības paredz, ja viņš vēlas, līgumu var neslēgt. Viņš pats var ogot vai medīt savā zemē," atzina virsmežzinis.

Ilmārs Štāls, kurš ir ne tikai medību kolektīva "Mieriņi" vadītājs, bet arī atbildīgais par Rugāju šautuvi, atgādināja medniekiem, ka Rugājos katru gadu jūlijā notiek sacensības, taču uz tām ierodas maz mednieku. "Obligāts eksāmens šaušanā te nav jākaroto, bet sacensībās piedalīties derētu. It sevišķi, ja pēc diviem mēnešiem - oktobrī - medniekiem sākas dzinējmedības. Arī šogad sacensības Rugājos notiks 30.jūlijā," klātesošajiem pavēstīja I.Štāls.

Papildina inspektori. Austrumlatgales virsmežniecības virsmežzinis E.Upenieks papildināja veterinārās inspektora sacīto par mežacūku populāciju.

Mednieki. Ziemeļlatgales mežsaimniecības izpilddirektors Viktors Reblis un Balvu novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis arī ir aktīvi mednieki.

Labi pārzina. Balvu mežniecības vecākā mežzine Guna Začeste (no labās) pārzina situāciju mežos un ar meža dzīvniekiem.

Īsumā

Sāk dežūras torņos

Valsts meža dienesta ugunsnovērošanas torņos sākušās dežūras. Sešos Austrumlatgales virsmežniecības Balvu mežniecības ugunsnovērošanas torņos dežūras sākās 6.maijā. Dežuranti torņos atrodas no pulksten 11 dienā līdz 19 vakarā. Saņemot signālu par iespējamo meža ugunsgrēku vai redzot dūmus, torņu sargi sazinās ar operatīvo dežurantu Rēzeknē, kurš pēc aprēķiniem nosaka, vai ugunsgrēks izcēlies mežā. Pirmais meža ugunsgrēks nelielā platībā jau reģistrēts Lazdukalna pagastā, kur dega jaunaudze ceļa malā. Balvu mežniecības vecākā mežzine Guna Začeste ziņā par ugunsgrēku saņēmusi vēlu vakarā. Viņa kā ugunsgrēka iemeslu min neuzmanīgu rīcību ar uguni: "Uz ugunsgrēku izbrauca operatīvais ugunsdzēsības dienests. Reaģēt gatavs arī meža ugunsdzēsības dienests. Mums ir divas ugunsdzēsamās mašīnas - viena Balvos, otra Žiguros. Cilvēki ciņai ar ugunsgrēkiem mežos ir apmācīti." Valsts meža dienests aicina iedzīvotājus būt uzmanīgiem ar uguni, kā arī nededzināt sauso zāli un lapas, kas var maldināt novērotājus torņos.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Izglītības darbinieks un politiķis ar pieredzi

ANDRIS BALDUNČIKS, Viesītes novada domes priekšsēdētāja vietnieks

Kāds ir Jūsu ceļš līdz novada domes priekšsēdētāja vietnieka amatam?

-Esmu no Krustpils. Uzsākot

darba gaitas, sāku strādāt Viesītes vidusskolā. Pēc kāda laika man uzticēja pildīt atbildīgos vidusskolas direktora pienākumus, un nākamgad aprīti jau 30 gadi, kopš esmu skolas direktors. Drīzumā iestājas arī Atmodas laiki, kad aktīvāk pievērsos arī politikai. Deputāta amata pienākumus pildu jau kopš 80.gadiem un deputāta amata kandidātu sarakstos vēlēšanās esmu bijis regulāri. Savukārt Viesītes novada domes priekšsēdētāja vietnieka amata pienākumus pildu kopš pēdējā novada domes deputātu sasaukuma.

Vai kādreiz esat ciemojies bijušajā Balvu rajonā?

-Savulaik aktīvi nodarbojos ar sportu un uz kādreizējo Balvu rajonu braucām piedalīties sporta sacensībās. Jūsu pusē dažādi pasākumi notika arī Atmodas laikos, bet vairāk Balvu rajons palicis atmiņā ar sporta aktivitātēm.

Kādas ir novada iedzīvotāju galvenās nodarbošanās sfēras un problēmas, ar kurām saskaras novads?

-Padomju laikos Viesītē bija vairāki lieli uzņēmumi – tā dēvētais "PMK", kas nodarbināja apmēram 1000 darbiniekus, kā arī divas lielas agrofirms. Līdz ar PSRS sabrukšanu uzņēmumus likvidēja. Ja atceramies vēl senākus laikus, Viesītē bija šūšanas cehs un vagonrūpnīcas filiāle. Darbavietu un iedzīvotāju bija daudz, dzīve kūsāja. Lieki piebilst, ka šobrīd situācija mainījusies. Galvenokārt iedzīvotāji strādā novada esošajās valsts un pašvaldību iestādēs, tirdzniecības sfērā, nodarbojas ar lauksaimniecību un mežizstrādi. Savukārt ar uzņēmējdarbību nesokas tik labi, kā vēlētos. Bijuši mēģinājumi veidot dažādus uzņēmumus, tomēr, iespējams, likumdošanas vai birokrātijas dēļ uzņēmumi pārtrauca savu darbību. Darbojās arī kokapstrādes cehi, kas strādāja diezgan veiksmīgi, bet krīzes laikā finansiālu apstākļu dēļ daudzus no tiem likvidēja. Diemžēl likvidēta arī Viesītes arodvidusskola. Jāpiebilst, ka Viesītes novads ir salīdzinoši mazs, arī iedzīvotāju skaits ir nedaudz virs 4000. Līdzīgi kā citviet Latvijā, arī Viesītes novads saskaras ar iedzīvotāju izceļošanas problēmu. Tomēr prieks, ka daļa iedzīvotāju nolemj atgriezties dzimtajā pusē un bērni uzsāk mācības Viesītes vidusskolā, kas, salīdzinot ar citām tuvākajām vidusskolām, ir lielāka. Tāpat novadā ir bērnudārzs, mūzikas un mākslas skola, kā arī sporta skola, kur mācās audzēkņi teju no visas Sēlijas.

Kā veicas ar Eiropas naudas apgušanu?

-Pilsētā realizēti vairāki lieli ūdenssaimniecības projekti – teju trīs miljonu eiro vērtībā. Tāpat realizēti ēku siltināšanas un renovācijas projekti bērnudārzā un Rites pamatskolā. Savukārt šobrīd notiek darbs pie Viesītes vidusskolas ēkas siltināšanas, kā arī vienai no dzīvojamām mājām.

Ar ko Viesītes novads lepojas?

-Novada galvenā bagātība ir daba. Priecājamies, ka apkārtnē ir Viesītes ezers un upe, Saukas ezers un Piksteres ezers. Mēdzam jokot, ka puse Viesītes ir arī kā muzejs, jo pilsētā atrodas Viesītes muzejs "Sēlija", iespējams iepazīties ar vēsturiskā mazbānīša kompleksu un apskatīt Paula Stradiņa, kurš dzimis 1896.gada 17.janvārī Viesītē, piemiņas ekspozīciju. Novadā ezera krastā atrodas arī ekoloģisks kempings "Pērlītes", kur atpūsties var ikviens interesents. Noteikti vērts apmeklēt arī Saukas dabas parku.

Kāds ir Jūsu mēneša atalgojums pēc nodokļu nomaksas?

-Mans vienīgais iztikas avots ir Viesītes vidusskolas direktora atalgojums. Par novada domes priekšsēdētāja vietnieka amata pienākumu pildīšanu saņemu atalgojumu kā deputāts pēc nostrādātajām darba stundām. (Viesītes novada interneta mājaslapā pēdējais publicētais domes darbiniekiem izmaksātā atalgojuma saraksts ir par šī gada februāri. Kopumā februārī A.Baldunčiks saņēma 797,70 eiro pēc nodokļu nomaksas – 145,75 eiro par deputāta un 651,95 eiro par Viesītes vidusskolas direktora amata pienākumu pildīšanu – aut.pieb.)

Ciemojamies Viesītes novadā

Viesītes novads ir viena no divdesmit divām Zemgales plānošanas reģiona pašvaldībām, kas atrodas kultūrvēsturiskā Sēlijas novada centrālajā daļā. Novadā apvienota bijušā Jēkabpils rajona Viesītes pilsēta ar lauku teritoriju un Elkšņu, Rites un Saukas pagasti. Tā kopējā platība ir 650,5 km², savukārt iedzīvotāju skaits pēc šī gada aktuālākajiem datiem ir 4114. Novads robežojas ar Neretas, Jaunjelgavas, Salas un Aknīstes novadiem, kā arī Lietuvas Panevėžas apriņķi. Kā spriež paši Viesītes iedzīvotāji, novada vērtības ir sirsnīgi un darbīgi cilvēki, bagāts kultūrvēsturiskais mantojums, tradicionālais lauku dzīvesveids un daudzveidīgā, neskartā daba – pļavas, meži, purvi, ūdeņi, klusums un miers.

Tūrisma objekts

Mazbānītim - 100

Braucienā dodas tikai dāmas! Pašsāpīgi, ka arī daudzu Viesītes iedzīvotāju darba gaitas bija saistītas ar mazo bānīti. Viena no viņām bija Līvijas tante (priekšplānā), kura savulaik pildīja vilciena pavadones pienākumus un ik pa laikam atmiņā pārcilā savas darba gaitas uz mazbānīša. Kundze ar smaidu seļā atceras arī gadījumu, kas viņas sirdij uztraukumā lika viegli notrisēt. "Viendien vagonā brauca Latvijas PSR satiksmes ministrs. Pildot savus darba pienākumus, man vajadzēja ienākt minētā kunga vagoniņā un tur esošajā krāsniņā piebērt ogles. Teicu, ka man bail to darīt, jo gadījumā, ja viņš man kaut ko pajautātu, un es nezinātu, ko lai atbild, sajostos ļoti neērti. Tomēr darbs paliek darbs, pavēru vagoniņa durvis, sasveicinājos un pateicu apmeklējuma iemeslu, uz ko viņš man krievu valodā laipni atbildēja: "Oi, nevajag! Paldies, paldies!" Vēl viņš man apjautājās, cik tālu un ilgi jābrauc līdz Viesītei? Atbildēju un drebēdama devos prom. Tāds, lūk, stāsts," kādreizējos notikumus smeļot atceras Līvija. Bijusi mazbānīša darbiniece piebilst, ka tolaik, dodoties atvaļinājumā, deva arī ceļojumu brīvbiļetes – vienu braucienam pa Latviju, otru – pa visu Padomju savienību. "Uz Melno jūru gan neaizbraucu, bet to pašu Rīgu apciemoju gan," stāsta Līvija.

Attēlā (priekšplānā) redzamas: bijusī dzelzceļa darbiniece Līvija, Mirdzas tante, kura savulaik kā pasažiere izmantoja mazbānīša pakalpojumus, Viesītes muzeja "Sēlija" vadītāja Ilma Svilāne un Viesītes Tūrisma informācijas punkta pārstāve Ligita Levinska.

Viesītes muzejā "Sēlija" atrodas par mazpilsētas simbolu kļuvisais Viesītes mazbānītis, kas šogad svin apaļo 100 gadu jubileju.

Šaursliežu dzelzceļu ēra Latvijas teritorijā iesākās 1897.gadā, kad pirmais bānītis iepukšņināja tālajā Ziemeļlatvijas pilsētiņā Valkā. Arī Viesītes pusē cauri mežiem un pāri purviem izbūvēja šaursliežu dzelzceļa tīklu aptuveni 130 km garumā, kas Viesīti, kur atradās depo, savienoja ar Neretu, Aknīsti, Jēkabpili un Daudzevu. Tagad muzeja paspārnē esošais Mazā bānīša komplekss atgādina par laiku 20.gadsimta pirmajā pusē, kad Latvijā strauji būvēja sazarotu šaursliežu dzelzceļa tīklu, ko pamatā izmantoja preču pārvadājumiem. Dzelzceļa būvi Viesītē uzsāka Pirmā pasaules kara laikā, vēlākajās desmitgadēs atklāja vairākas jaunas līnijas, un Viesīte kļuva par nozīmīgu dzelzceļa mezgla staciju. Mazais bānītis pēdējā reisi devās 1972.gada 31.augustā. Līdz 2003.gada vasarai bānīti un dažus sastāvu vagonus varēja aplūkot ikviens Viesītes apmeklētājs brīvā dabā. Tagad lokomotive Ml-635 un daži sastāvu veidojošie vagoniņi aplūkojami Viesītes vēstures un novadpētniecības muzejā.

Kā liecina Viesītes vidusskolas skolēnu apkopotā informācija, darbavietā dzelzceļa kompleksā valdīja stingra kārtība un disciplīna. Katru vakaru līdz pulksten 19 speciālā norīkojumu telpā izlika darba grafiku. Tajā bija norādīti nākamās darba dienas darba uzdevumi un kurš mašīnists un tā palīgs ar kādu lokomotīvi kādā reisi dosies. Kā īpaša vienība darbojās depo, kur remontēja un braucienam sakārtoja vagonus un lokomotīves. Savukārt paši dzelzceļnieki bija kultūras un sporta dzīves iniciatori Viesītē. Dzelzceļniekiem bija savs pūtēju orķestris, volejbola un futbola komandas. Ziemā pie depo darbojās apgaismota slidotava. Katra gada augusta pirmajā svētdienā rikoja arī plašus dzelzceļnieku svētkus ar dažādiem sporta pasākumiem un zaļumballi. Kā stāsta Viesītes muzeja vadītāja ILMAS SVILĀNE, šī tradīcija saglabājusies arī līdz mūsdienām, kad Viesītē dzelzceļnieku svētki notiek katru augustu.

Jāpiebilst, ka Viesītes mazbānīša vēsture glabā ne mazums interesantu faktu. Piemēram, savulaik tam uzbruka un mazbānīša pasažierus aplaupīja leģendārais latviešu laupītājs Kaupēns, kura vārds iet no paaudzes paaudzē ļaužu valodās un nostāstos.

Uzņēmējdarbība

Kafija pēc omes Alīdas receptes

Viesītes novada Elkšnos, mājās "Dzelmītes", kopš 2009.gada darbojas ģimenes uzņēmums SIA "RA 5", kas Latvijā plašāk zināms ar zīmolu "Kafeja Alīda".

Tā saimniece JOLANTA KOVNACKA stāsta, ka ideja pašas rokām gatavot kafiju radās atmiņās par savu vecmāmiņu Alīdu. Savulaik viņas ome bērniībā bija iecienījusi kafiju no grauzdētiem cigoriņiem, miežiem, burkāniem un ozolzīlēm. Kad vecmāmiņa devās aizsaulē un ierastās pupiņu kafijas vietā bija vēlme nobaudīt citu karsti kūpošu dzērienu, talkā nāca senā omes recepte. "Atcerējos par šo brīnišķīgo kafiju, to sagatavoju un, apsēdusies pie kafijas krūzes, nodomāju: "Būs vai nebūs vecmāmiņas kafijas garša?" Bijā! Garšoja ļoti labi, saņēmos drosmi un kafiju aizsūtīju Mārtiņam Ritiņam. Viņš drīzumā atbildēja, ka vēlas veidot raidījumu par cigoriņiem un kafiju pēc manas vecmāmiņas receptes. Pēc raidījuma izveidošanas M.Ritiņš teica: "Jolanta, tev šī kafija jāturpina ražot!" Tā man bija liela motivācija," ar smaidu seļā atceras Jolanta.

Uzņēmums nodarbojas ar dārzenu, augļu un ogu pārstrādi, nelielos daudzumos piedāvā arī cidoniju, rabarberu un ķirbju sukādes, kā arī kaltētus ābolus, čili piparus un baziliku. Savukārt pamata produkts ir cigoriņu kafija. Turklāt bez "Kafejas Alīda" klāt nākuši arī jauni pro-

Ražots ar mīlestību. "Uzņemam ciemiņus, izrādām fabriku, padzeram kafeju un risinām sarunas par labāko kafejas recepti, dzīvi un darbu laukos," ar Viesītes novada iedzīvotājiem raksturīgo viesmīlību par savu uzņēmumu stāsta un aicina ciemos Jolanta Kovancka.

dukti – par godu meitai Paulīnei nodēvēta "Kafeja Paulīne" (grauzdēti cigoriņi, burkāni, rudzi un ozolzīles) un, kā stāsta J.Kovancka, patriotiskās noskaņās tagad top arī "Kafeja Sēlija" (grauzdēti rudzi, cigoriņi, kaņepe un burkāni). Jolanta bērniem kafijai iesaka virsū uzlikt arī plombira saldējuma cepurīti. Tad kafija garšos divtik labi! Savukārt jautāta, kuri ir saražotās kafijas noieta tirgi, J.Kovancka stāsta, ka

pārsvārā to pārdod Latvijā, bet šo kafiju pazīst arī Lietuvā un Igaunijā. "Savulaik mūs apciemoja arī kāds cilvēks, kurš šo kafiju bija nogaršojis kādā izstādē un teica, ka labprāt to piedāvātu arī Maskavā dzīvojošajiem. Tajā pašā laikā esmu mazais ražotājs un vēlos, cik vien iespējams, vairāk laika veltīt savai ģimenei, bērniem un galvenokārt produkciju turpināt pārdot tepat, Latvijā," stāsta Jolanta.

Re, kā!

Kas Viesītei kopīgs ar āžiem?

Ciemojoties Viesītē, tās apmeklētāji var apskatīt pilsētas centrā uzstādīto viscaur balto āža skulptūru. Jautāsi: "Kāda saistība Viesītei ar āžiem?" Izrādās, Viesīte kā apdzīvota vieta ar nosaukumu Eķengrāve (arī Āžu miests) izveidojās ap 1890.gadu pie Āžu kroga uz kādreizējās Eķengrāves muižas zemes. Tā pamazām radās rosīgs tirdzniecības miestīšs, vēlāk – arī pati Viesītes pilsēta.

Jāpiebilst, ka Viesītes novads ir salīdzinoši neliels, bet tajā, kā tautā saka, var apskatīties visu ko. Viens starp daudzajiem interesantajiem objektiem ir Mīlestības saliņa. Runā, ka saliņa savu nosaukumu ieguvusi kāda mīlas pāra nepiepildītas mīlestības dēļ. Saimniekdēls un kalpone iemīļējušies, bet vecāki viņiem nav ļāvuši satikties. Mīlestības saliņa bijusi viņu slepenā tikšanās vieta. Savu nākotni viņi nav varējuši iedomāties viens bez otra, tāpēc šķīrās no dzīves nošaujoties un abi apbedīti vienā kapā pilsētas vecajos kapos. Saliņas austrumu pusē cieši kopā aug bērzs un egle kā dzīvs piemineklis mūžīgai mīlestībai. Savukārt viens no mūsdienu Viesītes lielākajiem lepnumiem ir Kultūras pils, kas ir lielākais jaunuzceltais kultūras nams Latvijas laukos.

Kā latvietis pasaules lielvaras apmuļķoja

Attēlā redzams 1935.gadā atklātais piemineklis Viesītes atbrīvotājiem, kuri guva uzvaru pār bermontiešiem. Piemiņas vieta unikāla ar to, ka tā ir autentiska un palikusi neskarta gan padomju, gan arī vācu okupācijas laikā. Kā tas iespējams? Viesītes novada domes priekšsēdētāja vietnieks

Andris Baldunčiks zināja stāstīt, ka pieminekļa otrā pusē bija rakstīts: "1919.gada oktobrī latvju partizāni guva uzvaru pār vāciešiem." Izrādās, kāds vīrs, kad Latvijas teritorijā iesoļoja krievu karaspēks, vārdus 'pār vāciešiem' saglabāja, jo krieviem, tā teikt, vācieši nebija tie labākie draugi, un šāds uzraksts viņus apmierināja. Savukārt, kad Latviju okupēja Vācija, minētais vīrs 1941.gadā šos vārdus izdzēsa un pateica, ka piemineklis uzstādīts par godu uzvarai pār boļševikiem... Kā bija patiesībā, vācieši to nezināja un arī viņiem pret pieminekli pretenziju nebija. Tāds, lūk, stāsts.

Ceļojums pa Lietuvu

Daļa Latgales pierobežā dzīvojošo regulāri dodas uz Krieviju, lai tur par mazāku naudas summu iegādātos sev vēlamās preces. Arī mēs, ciemojoties Viesītes novadā, izmantojam iespēju šķērsot divu valstu robežu un uz mirkli pabūt ārzemēs – caurbraucot Viesītes kaimiņnovadu Neretu nokļuvām netālās Lietuvas ciematīnā ar nosaukumu Suvaniškis. Nelielā ceļojuma mērķis bija apmeklēt pirmo pamanīto lietuviešu veikalu un tā pārdevējiem apjautāties, vai brāļi ļeitiņi bieži dodas iepirkties uz kaimiņvalsti? Un ja dodas, ko tad viņi pērk? Dažas minūtes pēc iebraukšanas Lietuvā ieraudzījām arī pirmo veikalu ar nosaukumu "Alaus bars" (Alus bārs – tulk. no latv. val.). No sirds nopriecājāmies un gribējām tajā doties iekšā, bet izrādījās, ka ēka aizslēgta un to pārdod. Devāmies tālāk un turpat netālu ieraudzījām vēl vienu veikalu – "Maisto preki par doctuve" (Pārtikas produktu veikals – tulk. no latv. val.). Lai arī smaidīgā veikala pārdevēja Kristīne nepārzināja latviešu valodu, arī krievu valoda diez ko nepadevās, tomēr pa pusei lietuviski, pa pusei krieviski viņa atsaucīgi paskaidroja, ka latvieši iepirkties minētajā pārtikas veikalā ierodas ik pa laikam. Iekārotākās lietiņu preces ir cigaretes, lietuviešu alkohols un... gāzes baloni! Uz Lietuvu – pēc gāzes!

Sporta klubs

Spēka trīscīņa Viesītes centrā

Pašā Viesītes centrā, Kultūras pilī, atrodas panākumiem bagātais spēka trīscīņu klubs "Viesīte". Tā dibinātājs, vadītājs un arī treneris vienlaikus ir jēkabpilietis JONS PAUĻUKS.

Spēka trīscīņa jeb pauerliftings ir spēka sporta veids, kas sastāv no trīs disciplīnām – pietupieni, spiešana guļus un vilkme ar svaru stieni. Savukārt ar J.Pauļuku tikāmies pie Kultūras pils centrālās ieejas un jau pēc pirmajiem savstarpēji pārmitajiem vārdiem kļūst skaidra kluba sportistu panākumu atslēga – to vada enerģisks un uzņēmīgs cilvēks. Kopumā klubs pastāv desmit gadus, un tam, iespējams, nemaz nebūtu lemts piepildīties, ja vien J.Pauļuks savulaik pats šim sporta veidam nebūtu veltījis 22 gadus un piedalījies sacensībās. "Pirms vairāk nekā desmit gadiem nodibināja kādu nu jau likvidētu politisko partiju, kas vēlēdamies, lai par to balso, jauniešu centram Viesītē uzdevināja... nekam nederīgu trenāžieri! Jauniešu centra direktore acīmredzot vēlējās sameklēt treneri, caur paziņām sazvanīja mani, un es piedāvājumam piekritu. Tā radās ideja arī par kluba dibināšanu," atceras J.Pauļuks. Viņš piebilst, ka, kļūstot par kluba treneri, arī pats vēl nebija noslēdzis sportista gaitas un piedalījās sacensībās visā Eiropā un pasaulē. Turklāt interesanti, ka sportista gaitas netika uzsāktas pašos jaunības gados, bet laikā, kad pārējie profesionālam sportam jau laiciņu kā metuši mieru – 45 gados. "Šajā vecumā slimnīcā man pierakstīja infarktu, bet es teicu, ka infarkts man nevar būt! Savukārt, kad meita-mediķe atnāca un pārbaudīja manu veselību, viņa teica: "Fāter! Nu ir sū.i!" Tā es laiciņu nogulēju slimnīcā," arī šādās reizēs humoru saglabā un ar smaidu seļā notikušo atceras pieredzējušais treneris.

J.Pauļuks stāsta, ka nodarbošanās ar spēka trīscīņu nav medus pods, bet smags darbs. Tas gan nav šķērslis kluba sportistiem lepoties ar daudziem sasniegumiem. Viens no pēdējiem panākumiem ir 30.aprīlī mājup pārvestie trīs kausi un sešas medaļas no Latvijas atklātā čempionāta Gulbenē. Savukārt lūgts pastāstīt par saviem sasniegumiem sportā un izcīnītajām medaļām, J.Pauļuks sākotnēji atzina, ka tā jau ir vēsture, bet tad pieticīgi piebilda: "56 kausi un 260 medaļas!"

Pie "grāmatvežu instrumenta". Kluba treneris Jons Pauļuks uz dzīvi skatās pozitīvi. Arī attēlā redzamajam trenāžierim ir savs vārds. To viņš dēvē par "grāmatvežu instrumentu".

Jaundzimušie

Meitai vārdu domās mājās. 1.maijā pulksten 11.09 piedzima meitenīte. Svars - 3,380kg, garums 51cm. Meitenītes mammai Maijai Rūsītei no Alūksnes novada Mārkalnes pagasta šis ir pirmais bērniņš. "Grūtniecības vidū sonogrāfijā uzzināju, ka gaidām meitiņu, taču, godīgi sakot, dzimums nebija nemaz tik svarīgs. Priecātos gan par meitiņu, gan dēlu, jo pats galvenais ir, lai bērniņš piedzimst vesels," teic jaunā māmiņa. Viņa stāsta, ka jaundzimušajai vārdiņš vēl nav izdomāts. Tas būs Maijas un meitiņas tēta Edgara kopīgais uzdevums, pārbraucot mājās no slimnīcas. "Jau tagad zinu, ka noteikti izvēlēsimies latvisku un skanīgu vārdu - tādu, kas patiks pašiem. Un vislielākais palīgs mums droši vien būs vārdadienu kalendārs, kurā meklēsim labāko vārda variantu. Taču kamēr meita pie vārda vēl nav tikusi, saucu viņu kā grūtniecības laikā - mīļvārdiņā par peciņu," skaidro Maija. Jaunā māmiņa stāsta, ka mediķu noliktais dzemdību datums bija 5.maijs, taču mazulīte nolēma nākt pasaulē nedaudz ātrāk. Jaunie vecāki atzīst, ka labi vien ir, jo mēnesis iesācies vairāk nekā veiksmīgi. "Tagad mūsu rados katru gadu maijs sāksies ar diviem svētkiem reizē - 1.datumā dzimšanas dienu svinēs mūsu meitiņa, bet jau nākamajā dienā, 2.maijā, jubileja būs māsiņas puikam. Kad abi bērni paaugsies, savas jubilejas varēs svinēt kopā," prāto Maija no Mārkalnes pagasta.

Ar vīru vienojas, ka dēls būs Oskars. 29.aprīlī pulksten 11.56 ģimenes dzemdībās piedzima puika. Svars - 3,710kg, garums 58cm. Puisēna mamma Vita Rancāne no Kārsavas stāsta, ka šis ir viņas otrais bērniņš. "Mazo brālīti mājās gaida māsiņa Zane, kura 23.maijā svinēs savu otro dzimšanas dienu. Toties otro esam sagaidījuši puiku - viss gluži kā pēc pasūtījuma," priecīga secina Vita. Jaunā māmiņa stāsta, ka, tiklīdz kļuva zināms gaidāmā mazuļa dzimums, viņa ar vīru Mārtiņu ķērās pie atbildīgā vārda došanas uzdevuma. Abi kopā šķīrstīja vārdadienu kalendāru, sauca vārdus un pie katra pierakstīja - patīk vai nē. "Līdz galam visu kalendāru pat neizšķīrstījām, jo īstais vārds tik ļoti *iekrita* acīs, ka sapratām - tas ir tas, ko meklējām. Tā mūsu puika tika pie skaista un latviska vārda Oskars. Nu jau divu bērnu mamma stāsta, ka mediķu noliktais dzemdību datums bija no 4. līdz 7.maijam, taču neskatoties uz to, somas, ko ņemt līdzi uz slimnīcu, saliktas stāvēja jau kopš aprīļa. "Līdz ar to nebija nekādas lielas panikas par to, ka dzemdības sākas ātrāk, nekā gaidījām. Vienīgi satraucos, vai vīrs Mārtiņš spēs laikā nokļūt līdz Balviem. Viņš ir ugunsdzēsējs un visas darbdienu pavada apmācībās Rīgā. Klusībā cerējām, ka mūsu dēls nāks pasaulē pirmajā maija svētdienā, jo tad Mārtiņam ir brīvs, taču viss notika savādāk - Oskars piedzima aprīļa beigās. Taču pats galvenais, ka vīrs uz dēla dzimšanas brīdi spējēja ierasties. Tagad smejamies, ka mums katram savs bērns, jo viens pēc izskata līdzinās man, otrs - vīram. Bet kāds viņiem būs raksturs, to redzēsim vēlāk," teic divu bērnu mamma no Kārsavas.

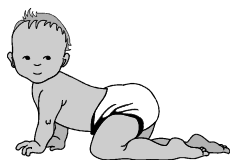
Jau nolemts - dēls būs Leo. 1.maijā pulksten 22.37 piedzima puika. Svars - 3,680kg, garums 55cm. Puisēna mamma Sandra Arbidāne no Apes stāsta, ka šis ir viņas trešais bērniņš. "Mazo brālīti mājās gaida Madars, kuram ir 11 gadi, un Krista Patrīcija, kurai ir 4 gadi. Sestajā grūtniecības mēnesī uzzināju, ka gaidu vēl vienu puiku, un visvairāk par šo faktu priecājās tieši Madars, jo viņš tik ļoti gaidīja brāli," skaidro nu jau trīs bērnu mamma. Sandra stāsta, ka jaundzimušo sauks par Leo - tādu vārdu puikam viņa izvēlējusies pati. "Vispirms gan kalendārā noskatīju vienu citu vārdu, taču sapratu, ka tas būs par sarežģītu un daudziem to būs grūti izrunāt. Tāpēc nācās meklēt alternatīvu, kas, godīgi sakot, nebija nemaz tik grūti. Mana mīļākā filma ir "Amulets" un tajā ir sargeņģelis, kuru sauca Leo. Sapratu, ka nu arī man ir iespēja dēlu nosaukt šādā vārdā, un pieņēmu lēmumu. Tiesa gan, Madars protestēja pret šādu izvēli, taču es paliku pie sava, jo visiem trīs bērniem ir mani izvēlētie vārdi. Tā tas būs arī šajā gadījumā," ir pārliecināta Sandra. Jautāta, kam Leo līdzīgs pēc skata, jaunā māmiņa bez vilcināšanās atbild, ka brālītim un māšai, kad viņi bija tikko dzimuši. "Ja saliktu visu trīs bildes blakus, viņi izskatītos kā trīniši - par to esmu pārliecināta," apgalvo jaunā māmiņa.

Reģistrētas laulības

Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā
Līga Ameļčenkova un Māris Kokorevičs
Zane Sošņajina un Ainārs Pitkevičs

Reģistrēti jaundzimušie

BALTINAVAS NOVADĀ
Adrija Kaša (dzimusi 24.martā)

BALVU NOVADĀ
Markuss Bukovskis (dzimis 26.martā)
Andžejs Dimitrijevs (dzimis 1.aprīlī)
Dāvids Dimitrijevs (dzimis 31.martā)
Justs Ērmanis (dzimis 21.aprīlī)
Gerald Jaudzems (dzimis 30.martā)
Jorens Jermacāns (dzimis 19.aprīlī)
Oskars Sadvovskis (dzimis 11.aprīlī)
Matvejs Tarasovs (dzimis 30.martā)
Dana Trupovniece (dzimusi 7.aprīlī)

Aprīlī

Reģistrēti mirušie

RUGĀJU NOVADĀ
Rugāju pagastā
Zenta Pētersone (1927.g.)
Jānis Sprinģis (1930.g.)
Jānis Ločmelis (1959.g.)

Lazdukalna pagastā
Pēteris Mass (1956.g.)
Lucija Stomere (1936.g.)

VIĻAKAS NOVADĀ
Medņevas pagastā
Bronislava Logina (1934.g.)

Susāju pagastā
Jānis Kokorevičs (1975.g.)

Šķilbēnu pagastā
Marjāns Logins (1935.g.)
Ludmila Gusakova (1929.g.)

Vecumu pagastā
Valentina Pavlova (1933.g.)

Žiguru pagastā
Voldemārs Klingeris (1959.g.)

Viļakas pilsētā
Jautra Dvinska (1935.g.)
Valentina Agafonova (1942.g.)

BALVU NOVADĀ
Bērzpils pagastā
Valentīns Seņka (1952.g.)

Bērzkalnes pagastā
Olga Ņilova (1939.g.)

Briežuciema pagastā
Stanislavs Keišs (1944.g.)

Tilžas pagastā
Pēteris Baranovs (1955.g.)

Viksnas pagastā
Vera Brosova (1933.g.)

Balvu pilsētā
Ļubova Aleksandrova (1932.g.)
Roberts Arnicāns (1943.g.)
Roberts Deičmanis (1923.g.)
Juris Falizanovs (1943.g.)
Domicella Kalve (1932.g.)
Jevgenija Zenta Petrova (1933.g.)
Bruno Začs (1961.g.)
Rūdolf Bondars (1948.g.)
Indrups Siliņš (1937.g.)
Modris Miķelsons (1957.g.)
Albīna Romanovska (1923.g.)
Lilija Luašvili (1955.g.)
Stefānija Silarāja (1939.g.)
Raivis Āboliņš (1972.g.)

Kursi

Apgūst tūristu gidam vajadzīgās zināšanas

Ziemeļlatgales Biznesa un tūrisma centrā aprīlī notika trīs dienu tūristu gidu apmācības, kuras vadīja Vidzemes augstskolas docents Andris Klepers.

Kursos pieteicās teju trīs desmiti interesentu ne tikai no Balvu novada, bet visas Latgales. Lektors iepazīstināja ar tūrisma nozares aktuālākajām tendencēm un gidu, kuri ir kā savas puses vēstnieki, lomu. Kursos varēja apgūt prezentēšanas, saziņas un ceļotāju grupu vadīšanas prasmes. Vajadzēja izveidot maršrutus, plānojot laiku un apskates objektus.

Ekskursijā ved "Mežābeles"

VALENTĪNA BEČA no Žiguriem pastāstīja, ka jau sekmīgi nokārtojusi arī eksāmenu grupu vadīšanā, jo 30.aprīlī Žiguros notika 5. Vislatvijas "Mežābeļu" saiets: "Mēs kā Meža labumu ciems sagaidījām ciemiņus atpūtas vietā pie Žiguru estrādes, novadījumam katrai grupai nelielu ekskursiju, degustējot meža gardumus. Kursi bija tiešām vērtīgi un noderīgi, interesanta bija mācību ekskursija, kuru vadīja Andris Klepers un kuras laikā tik pierastie Balvi ieraudzīti citām acīm." Savukārt IVETA ALPE neslēpj, ka nedaudz nācies būt par gidu mazākām un lielākām grupām, kas viesojušās Latvijā. "To daru ar prieku un lielu atbildības sajūtu. Stāstot viesiem par visu labo un vienreizējo, ko var atrast tikai Latvijā, arī pati izjūtu lepnumu un pateicību, ka dzīvoju tik skaistā zemē un valstī ar tik sarežģītu vēsturi," secina I.Alpe. Viņa piebilst, ka kursos ieguvusi apstiprinājumu tam, ka, vedot un rādot atbraucējiem mūsu izcilās un vēsturiskās vietas, jau intuitīvi darījusi to tā, kā mācīja pasniedzējs. "Ļoti patika viņa atraktīvā un saistošā pieeja darbam ar tūristiem. Pasniedzējs piešķīla aizrautības dzirksti un parādīja, ka gida darbs nav sausu vēstures faktu atstāstīšana. Gidam jābūt radošam, ar izdomu, ar dzirkstelīti acīs. Lai viesis no tālienes vai tepat no kaimiņu novada ar prieku grib atgriezties un izbaudīt to, ko viņam piedāvā gids," vērtē I.Alpe. Arī Baltinavas muzeja vadītājam ANTRAI KEIŠAI nākas iejusties gida lomā, jo Latvijas mazāko novadu redzēt vēlas daudzi. Viņa atzīst, ka kursus apmeklējusi arī tāpēc, ka tie notikuši Balvos: "Visas nodarbības bija interesantas, pārdomātas ar dažādiem piemēriem, uzdevumiem, garlaicīgi nebija ne brīdi. Jaunums man bija dažādās ierīces, ko var pielietot gida darbā, radot klausītājos savādākas izjūtas - putnu balsis, ūdens šalkoņu un citas." Savas emocijas pēc kursiem atklāja arī VALDA VANCĀNE sakot, ka bijusi patīkami pārsteigta gan par lektora zināšanām un atraktivitāti, gan par sastaptajiem brīnišķīgajiem cilvēkiem, istiem sava darba entuziastiem. "Andris Klepers teica, ka ekskursija ir izdevusies tad, ja gūsti pozitīvas emocijas. Tad varu teikt - pēc šiem kursiem pozitīvo sajūtu bija daudz," prieku pauda V.Vancāne.

Veidos tūrisma maršrutu pa Latgali

ANNA DANČA vada Salnavas pagasta biedrību "Kūzuls", kuras paspārnē izveidots tematiskais "Muzikantu ciems". Viņa stāsta, ka apmeklēt dažādus seminārus, lekcijas iznāk bieži. Anna audzē, ievāc ārstniecības augus un piedāvā smaržīgas un veselīgas tējas, tāpēc arī izmanto katru iespēju, lai papildinātu zināšanas. "Arī tagad bija iespēja papildināt un izvērtēt savas zināšanas tūrisma jomā. Ekskursijas plāna sastādīšana, stāstījuma teksta strukturēšana, praktiskā darbošanās un dalīšanās pieredzē deva atbildes uz daudzjēniem jautājumiem, ar ko biju saskārusies ikdienā, uzņemot tūristu grupas Salnavā un vadot meistardarbnīcu "Zaļā aptieciņa". Viens ir sēdēt un klausīties lekciju, bet, kad pašam vienas minūtes laikā Balvu Novada muzeja telpās bija jāiejūtas gida lomā un skaitītās sekundēs jāpārņem stāstījums no kolēģa, jāuzrunā interesantu grupa, īsumā pastāstot par ekspozīcijā redzamo, noderēja lekcijās apgūtais. Arī ekskursija pa Balvu pilsētas centru deva atbildes, kā izveidot aizraujošu stāstījumu, kā uzsākt un noslēgt ekskursiju par brīvdabas objektu," stāsta A.Danča. Savukārt SVETLANA TOMSONE smeļ, ka pirms gidu kursu apmeklējuma bijusi tikai ceļotāja, tāpēc viņai kursi sniedza daudz vērtīgas informācijas par tūrisma jomu un gida darbu. "Uzzināju, kā veidot kvalitatīvu tūrisma pakalpojumu, bija interesanti uzzināt arī par tūrisma jomu Latvijā, par tūrisma attīstību un to, ka tūristi arvien vairāk izvēlas doties ne tikai uz eksotiskajām zemēm, bet apceļo Latvijas laukus. Veidojot tūrisma pakalpojumu, ir jāsaprot, kādu vēstījumu un domu mēs vēlamies nodot tūristiem. Jādomā par to, kā atraktīvā un vienkāršā veidā nodot šo vēstījumu. Gidam jābūt atraktī-

Vada mācību ekskursiju pa Balviem. Daudzi atzina, ka, pateicoties gida Andra Klepera stāstījumam, pilsētu iepazīšūši pavisam no cita rakursa.

Stāsta Latgales novadpētnieks Ivars Logins. Viņš pie Balvu Romas katoļu baznīcas mācītāja mājas jeb plebānijas mācību ekskursijas dalībniekiem atklāja, ka 2011.gada "Dabas un vēstures kalendārā" ir publicējis materiālu "Ar Pērkonu vārdu saistītās vietas Ziemeļlatgalē". Tur vēstīts par kādu senu dzimtas nostāstu, kas ceļo no dzimtas uz dzimtu un ko Ivaram atklājis Konrāds Ločmelis no Baltinavas puses. 18.gs. beigās Balvu pusmuižas teritorijā Pārkuņa jeb Pērkonu ezera krastā sāka būvēt katoļu baznīca. Konrāda priekštecis no mātes puses dzīvojis tagadējā Verpuļevas ciemā netālu no pusmuižas un kā vietējais zemnieks ticis iesaistīts baznīcas celtniecības darbos. Lai izbrīvētu ēkai vietu ezera krastā, katoļu garīdznieki likuši nozāģēt ozolus un tur atrodošos akmens tēlus sadauzīt un iegrūst Pērkonu ezerā. "Rīgā satiku katoļu baznīckungu, kultūrvēstures pētnieku Albertu Buži. Apjautājos viņam par šo akmens tēlu. Izrādījās, ka viņš kalpojās pie priesteri Jāņa Svilāna, kurš grāmatā par Latvijas Romas katoļu baznīcām neiekļāvis vienu tekstu. To Budže uzticēja man, un tajā teikts, ka 20.gs. sākumā Balvu katoļu baznīcā darbojies lietuviešu izcelsmes priesteris Antons Rimovičs. Tajā laikā Pērkonu ezerā pazeminājuši ūdens līmeni, un atklājusies iepriekšminētā akmens tēla galva. Rimovičs licis akmens galvai (skat. foto) pielabot sejas vaibstus un iemūrēt plebānijas pamatos," stāsta I.Logins.

vam un radošam cilvēkam, kurš spēj aizraut un pārliecināt ar savu stāstījumu. Saprātu, ka katrai vietai ir savs stāsts, sava vēsture, tikai jāprot atrast un apkopot informācija un vēsturiskās liecības, tad interesantā veidā to pasniegt tūristiem," uzskata S.Tomsone. Kursi viņu pamudināja izveidot nelielu tūrisma maršrutu pa Latgali saviem draugiem, lai būtu iespēja pārbaudīt savas gida prasmes un saprast, vai var kaut nedaudz darboties šajā jomā.

Gidam ir mūžīga mūžizglītība

LIGITA KARVELE beigusi studijas uzņēmējdarbībā, tūrisma biznesa augstskolā "Turība", un tūrisma nozare ir tā, kas aizrauj. "Pašlaik esmu pilna laika Latvijas Lauksaimniecības universitātes maģistrantūras studente. Nopietnas pieredzes gida darbā nav, bet šis iemaņas pielietoju, organizējot un pa Latviju vedot ekskursijās ārzemju apmaiņas studentus. Ir arī neliela pieredze viesu iepazīstināšanā ar dzimto pilsētu Ludzu," atklāja L.Karvele. Viņa ir gandarīta, ka radās iespēja uzklāties profesionāla, zinoša, tūrisma nozarē un gida darbā ļoti pieredzējuša cilvēka Andra Klepera pieredzes stāstus, ieteikumus un teorētiskos aspektus: "Bija iespēja gan uzklāties informāciju, gan arī to uzreiz pielietot, darbojoties praktiski grupās, kā arī visiem dalībniekiem kopā. Trešās dienas noslēgumā, kad katram kursu dalībniekam bija jāiejūtas gida lomā, bija patīkami manīt, kā ikviens savā stāstījumā pielieto dažādas nianšes, ko pasniedzējs mums kursu laikā bija stāstījis. Un tas tikai apliecina pasniedzēja profesionalitāti iemācīt. Pati, iejūtoties gida lomā, sajūtu atbildības sajūtu par to, ko stāstu un kādas emocijas nododu klausītājiem." Viņa neslēpj, ka bijusi arī tāda informācija, par kuru ikdienā pat nebija aizdomājusies. Gūta atziņa, ka gida darbs nemaz nav viegls, jo viņam jābūt atvērtam ikvienam, jābūt bez aizspriedumiem,

radošam, jāpiemīt spējai aizraut, rosināt interesi, iedvesmot un arī provocēt. Jāzina izstāstīt to, ko citi nestāsta, bet ikdienā jātrenē sava atmiņa, uzmanība, elastība, jāspēj reaģēt uz dažādām situācijām. "Gidam jābūt savas vietas vēstniekam. Kā teica Andris Klepers: "Gidam ir mūžīga mūžizglītība", jo vienmēr viņam vajag palasīt un uzzināt kaut ko jaunu. Arī man patīk nemitīgi apgūt jaunas lietas un doties pretī jauniem izaicinājumiem. Noteikti kursos iegūtās zināšanas pielietošu nākotnē un varbūt kādreiz izdosies kļūt par savas dzimtas puses vēstnieku," pieļauj L.Karvele.

Uzzina ezerrieksta stāstu

SARMĪTE TUČA savā zemnieku saimniecībā Rugāju novadā nodarbojoties ar piena lopkopību un gida darbā pieredzes nav. Taču visus aizrāva viņas koloritais stāstījums par ezerriekstu, kas aug Pokrotas ezerā. "Kursos varēju ielūkoties gidu *skapīšos*. Līdz šim domāju, ka gida stāstījumam jābūt ieliktam noteiktos rāmjos, bet izrādās - tā nav. Pasniedzējs padalījās arī ar savām kļūdām, lai mēs saprastu, ka katrai situācijai ir izeja, galvenais nemeklēt vārdus *kabatā*. Kad iejutos gida lomā, sapratu, ka vēl jātrenējas iekļauties laikā, jāmacās stāstījumu pateikt isāk, bet izsmieļoši," kursu raksturo S.Tuča. Viņa gaida, kad Pokrotas ezerā modīsies viengadīgs ezerriekstu dzimtas ūdensaugis - peldošais ezerrieksts, ko ezera grunti noenkurojis iepriekšējā gada rieksts. Ezerrieksts ir ierakstīts Latvijas Sarkanajā grāmatā. Tas vairāk bija izplatīts pēckredus laikmetā, bet tagad Latvijā ir tikai trijos ezeros - Pokrotas, Klaucānu un Priekulānu. Sarmīte šogad grib papētīt, kā notiek rieksta augšanas process, un aicina arī citus iepazīt šo retumu, protams, ievērojot saudzīgu attieksmi, jo jūlijā ezerrieksts ziedēs un veidos savus riekstiņus.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Zinātne

☞ Smadzeņu skenējumi atklāj melošanu. Moderni smadzeņu skenējumi ļauj zinātniekiem atšķirt melošanu no patiesības teikšanas.

☞ Skaitļos: okeānos ir 1350 miljoni kubikkilometru ūdens. Okeāns klāj vairāk nekā 71% Zemes virsmas. Pasaules okeānā mājā 230 000 zināmu dzīvo organismu sugu.

☞ Nofretete, iespējams, atdusas arheologu acu priekšā. Vairākas pazīmes liecina, ka valdnieces Nofretetes kaps varētu būt meklējams Tutanhamonā kapenēs.

☞ Lāzerlielgabals iznīcinās bīstamus kosmiskos atkritumus. Starptautisko kosmosa staciju plāno aprīkot ar lāzerlielgabalu, kas iznīcinās kosmiskos atkritumus.

☞ Fukušīma pēc 5 gadiem: sākas lielā sakopšana. Pagājuši pieci gadi, kopš zemestrīce un cunami vilnis izraisīja avāriju Fukušīmas kodolelektrostacijā.

☞ Elektrolidmašīna pārlido Lamanša šaurumu. Zinātnieki meklē iespējas uzlabot akumulatorus, lai nākotnē elektrolidmašīnas varētu izmantot pasažieru pārvadāšanai.

☞ Atklāj jaunu, bīstamu ērcu pārnēsātu baktēriju. Nesēn atklāta līdz šim nezināma ērcu pārnēsāta baktēriju suga, pret kuru ir grūti cīnīties.

☞ Iestājiem maugļiem ir nopietni attīstības traucējumi. Zinātnieki pēta bērnus, kas uzauguši bez kontakta ar citiem cilvēkiem.

Dari Pats

☞ Seno amatu darbnīcas meistars Ēriks Kanaviņš. Lai aizbrauktu ciemos pie Balvu novada slavenākā koka darbu meistara Ērika Kanaviņa, "Dari Pats" bija pavisam oficiāls iegādes – Ēriks ir žurnāla izsludinātā amatnieku konkursa pirmais Mazās balvas ieguvējs. Neparasti stāsti par neparastu meistaru!

☞ Piekabes apkope pavasarī. Piedāvā speciālistu ieteikumus piekabes apkopei pirms jaunās būvdarbu sezonas uzsākšanas.

☞ Zāliena plaujumašīnas ar benzīna motoru. Izmēģina astoņas benzīna plaujumašīnas ar 2 – 3 kW motoriem, kuru cilindra darba tilpums ir 150–200 cm³ robežās. Šāds motors būs pietiekami spēcīgs, lai varētu applaut arī hektāru un vairāk – spēj tik izstaigāt līdzī un pieliet degvielu. Bet visas testētās mašīnas ir ar pašgaitas funkciju, kas atvieglo darbu – nav jāstumj...

☞ Pneimatiskie instrumenti: jauda un ilgmūžība. Profesionāļi sen izmanto pneimatiskos darbarīkus, kuru darbina ar saspīestu gaisu, taču tie var būt ļoti noderīgi arī mājas amatniekiem.

☞ Krāsns dārzā – picai, maizei, gaļai. Ēdiena gatavošana ārpus telpām ir ne vien patīkama laika īsināšana piknikā, bet arī praktiska ikdienā. "Dari Pats" piedāvātais projekts var likties sarežģīts, bet patiesībā ir vienkāršs. Apgalvosim: viegli tiksiet galā ar krāsnu būvēšanu, pat ja nekad neko neesat mūrējis.

☞ Flīzējuma līmeņošana. Flīžu malas, aiz kurām ķeras ne tikai slota, bet pat kājas - ikviena iesācēja lielākais bēd! Iepazīstieties! Divas flīžu līmeņošanas tehnikas: klasiski un inovatīvi.

☞ Vecās durvis. Veco laiku durvis mēdz būt ar interesantu dizainu un atjaunotas tās iegūst īpašu autentisku izskatu, ar kuru veikalā nopirktās durvis nevar konkurēt.

Ilustrētā Junioriem

☞ Fotostāstā: spoku pilsētas – pamesto vietu stāsti.

☞ Jūrnieki skolā - kā apgūst interesanto profesiju.

☞ Ēdienu pārstrādes spečuks - aknas.

☞ Lielākie tauriņi pasaulē.

☞ Iepazīsti leģendu - mākslinieks Janis Rozentāls!

☞ Mēģina izaudzēt kosmosā.

☞ Mūsdienīgas, bet īstenībā - senas lietas.

☞ Zem lupas - Muzeju nakts.

☞ Kā radās dinozauri.

☞ Uzzini, ko pasaulē ēd brokastis.

☞ Skriet ir stilīgi.

☞ Vingrojumi pirms un pēc skrējiena.

☞ Kā radušās Pamukales baltās terases.

☞ Annas eksperiments - palaid raķeti.

☞ Plakātā - pūkainie cāļi!

☞ Adrija gatavo ņammīgo semifredo.

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu. Atbildes gaidām līdz 25.maijam.

Sastādījis A. Levgovds

Aprīļa mīklu atrisināja:

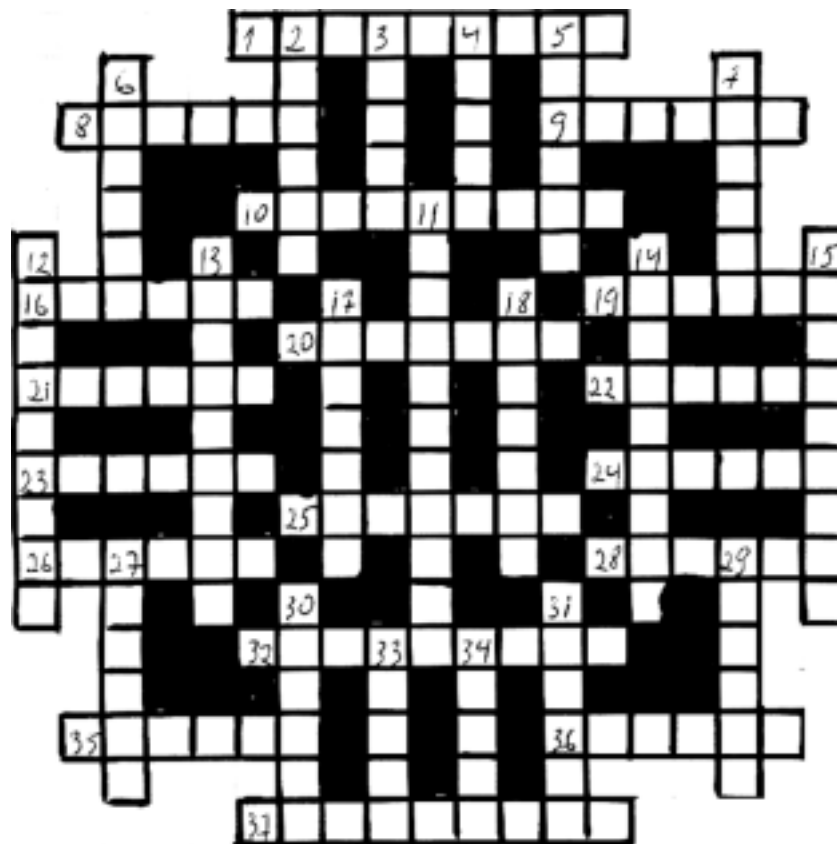
I.Puļa, L.Bukovska, I.Dzergača, L.Baranovskis, A.Lukumietis, A.Kravale, A.Kravalis, S.Vēvere, S.Sirmā, D.Svarinskis, E.Ķirsons, U.Pozņaks, M.Paidere, D.Kivkucāns, L.Kivkucāne, J.Usāns, M.Pretice, Š.Mergina (Balvi), I.Homko (Medņeva), I.Svilāne, V.Ločmele (Lazdukalna pagasts), V.Dragune (Kuprava), E.Leļeva (Kubulu pagasts), D.Zelča (Krišjāņu pagasts), A.Mičule, B.Ķise, O.Zelča (Tilža), A.Vīcupa (Vectilža), I.Kudure, Z.Tišanova (Viļaka).

Par aprīļa krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņēma IVETA PUĻA no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Krustvārdu mīkla maijā

Horizontāli: 1. Ārpussistēmas spiediena mērvienība. 8. Slēgts nodalījums vilciena vagonā. 9. Veseli, no sēnalām notīrīti miežu graudi. 10. Mūzikls – atskaņojuma vadītājs. 16. Savlaicīgi. 19. Rieva (sejā). 20. Sviesta ražošanas blakusprodukts. 21. Skaņdarbs ar traģisku vai fantastisku vēstījumu. 22. Vērtspapīrs. 23. Alkas pēc ūdens. 24. Daiļuma cienītāji. 25. Gaviļnieces 24.septembrī. 26. Karpu dzimtas zivis. 28. Tāda, kas maz sver. 32. Lodveida kamera zemūdens pētījumiem. 35. Kādas instrumentu saimes mazākais mūzikas instruments. 36. Siers no aitu piena. 37. Acs lēcas apduļķošanās.

Vertikāli: 2. Liels maisveidīgs tīkls, ko velk zvejas kuģis. 3. Punduržirafe. 4. Mūzikā – skaļi. 5.

Burāšanas sacensības. 6. Budži. 7. Varbūt, iespējams. 11. Cilvēku dzimumorgāni. 12. Ģipša paveids. 13. Ēdienreize. 14. Ēdienreize. 15. Ēdienreize. 17. Ēdienreize. 18. Liktenīgas, nenovēršamas. 27. Sikumtīgus (sarunval.). 29. Maizes ārējā kārtā. 30. Cilvēku sazināšanās līdzeklis. 31. Vēlētis. 33. Svētbildes. 34. Lauku privātsaimniecība.

Aprīļa mīklas atrisinājums

Horizontāli: 7. Distance. 9. Ekvators. 10. Beduīni. 11. Emalja. 12. Mīles. 13. Laidars. 18. Artelis. 19. Veranda. 20. Alālīlija. 21. Galeras. 25. Barhāni. 26. Business. 30. Divains. 32. Starpa. 33. Bekars. 34. Valodas. 35. Ambīcija. 36. Renegāts.

Vertikāli: 1. Pirometrs. 2. Pasija. 3. Ielejas. 4. Seiners. 5. Kaplis. 6. Promenāde. 8. Grunduļi. 14. Fellahs. 15. Ciklons. 16. Ķeceris. 17. Kapauns. 22. Fanātisms. 23. Semaforis. 24. Esperanto. 27. Čītaras. 28. Ondatra. 29. Aploce. 31. Teknes.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Vizbulītes. Iesūtīja Rinalds Martiņenko.

Mana rīta kafija. Iesūtīja Salvis Dundenieks.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Pieredze

Rekavas jaunsargi - nometnē Valmierā

No 15. līdz 17. aprīlim Valmierā norisinājās ikgadējā jaunsargu 4. līmeņa noslēguma testu nometne, kurā piedalījās arī nesen atjaunotās Rekavas jaunsargu vienības pārstāvji. Trīs dienu laikā viņi kopā ar citiem jauniešiem no visas Latvijas pārbaudīja savas teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, piedaloties dažādos pārbaudījumos.

Noslēguma pārbaudījumos piedalījās 87 jaunieši no dažādām Latvijas vietām, tostarp arī trīs Rekavas jaunsargu vienības pārstāvji - Artis Vītiņš, Elvijs Čeirāns un Valdis Serds, kuri savu jaunsarga kandidāta svinīgo solījumu nodeva pavisam nesen - šī gada 13. aprīlī. Neraugoties uz to, ka šajā organizācijā puīši darbojas nepilnu gadu, Viļakas un Baltinavas novadu jaunsargu instruktors Valentīns Keišs viņus raksturo kā aktīvus, mācīties gribošus un pašaizliedzīgus Latvijas patriotus.

Pirmajā nometnes dienā jaunsargi kārtēja teorētiskos testus, nākamajā dienā darbojās praktiski, pierādot savas spējas un zināšanas lauku kaujas iemaņās, tūrisma (mezglu siešanas prasme, pārvietošanās pa virvēm mežu teritorijā), darbā ar karti un orientēšanās, granātu mešanā no dažādām pozīcijām, šaušanā ar pneimatisko ieroci, kā arī mazkalibra šauteni un pirmās palīdzības sniegšanā. Savukārt nākamajā dienā jaunsargi demonstrēja savu fizisko sagatavotību, bet nometnes noslēgumā saņēma sertifikātus par Jaunsargu paraugprogrammas 4. līmeņa pabeigšanu.

Kur dzimis, tur arī mājas

Rekavas vidusskolas 12. klases skolnieks ARTIS VĪTIŅŠ atklāj, - iesaistījās jaunsargu organizācijā, jo tas bija kaut kas jauns, Rekavas vidusskolā vēl nebijis. Tā kā arī līdz šim puisis regulāri nodarbojās ar sportu - vingroja pie stieņiem, brauca ar velosipēdu, nereti iegriezās skolas treniņzālē, viņš nebaidījās no fiziskiem pārbaudījumiem. Taču, lai Valmierā varētu uzrādīt pēc iespējas labākus rezultātus visās disciplīnās, Artis kopā ar vienības biedriem piedalījās sagatavošanās nometnē Rogovkā. Izrādījās, ka nokārtot Jaunsardzes 4. līmeņa testus bija vēl grūtāk. Artis neslēpj, ka viens no sarežģītākajiem pirmās dienas testiem bija automāta AK 4 izjaukšana un salikšana, jo Rekavas jauniešiem šajā disciplīnā nebija lielas pieredzes. Arī instruktors, kurš uzraudzīja procesu, trāpījās diezgan bargs. Nebija vieglāks arī teorētiskais tests, kurā Artim vajadzēja nosaukt dažādus AK 4 parametrus, piemēram, ieroča izmēru, svaru, attālumu, kādā tas šauj utt.

Labāk nekā teorija rekavietim veicās praktisko uzdevumu izpilde, īpaši labs rezultāts bija orientēšanās pārbaudē. Bet viens no lielākajiem izaicinājumiem

Lepojas. Artis Vītiņš, Elvijs Čeirāns un Valdis Serds jūtas gandarīti par Jaunsardzes 4. līmeņa sertifikātiem, ko izdevās iegūt, neskatoties uz samērā nelielo pieredzi. Arī viņu instruktors Valentīns Keišs uzskata, ka puīši ir pelnījuši atzinību par cītīgo darbu un neatlaidību.

izrādījās šaušana. "Nedaudz patraucēja vējš, tādēļ viss neizdevās tā, kā bija iecerēts," iemeslu, kādēļ sašāva tikai pusi no nepieciešamajiem punktiem, atklāj jaunieši.

Valmieras nometnē Artim bija arī kāds īpašs uzdevums - viņu iecēla par nodaļas priekšnieku. "Bija grūti, bet interesanti iejusties priekšnieka ādā," apgalvo jaunsargs piebilstot, ka, pateicoties intensīvajai komandēšanai, pēdējās nometnes dienas ritā pamodies ar aizsmaku balsi un nevarējis parunāt, līdz nebija iedzēris karstu tēju.

Taujāts par nākotnes plāniem, Artis pieļauj iespēju, kā kādreiz varētu dienēt Zemessardzē vai Robežsardzē, taču tas nebūšot tik drīz, jo sākumā viņš vēlas iestāties un pabeigt kādu augstāko mācību iestādi. Taču savu turpmāko dzīvi Artis plāno aizvadīt Latvijā: "Kur esmu dzimis un audzis, tur ir manas mājas!"

Dzimteni pamest negrasās

Arī ELVIJS ČEIRĀNS Jaunsardzē darbojas gandrīz gadu. Būdam valsts patriots, puisis uzskata, ka šī organizācija sniedz vērtīgas zināšanas un prasmes. Nometnē Valmierā Elvijam labāk pie sirds gāja praktiskie uzdevumi - orientēšanās un šaušana ar dažādiem ieročiem, tie arī padevās labāk. Puisis atklāj, - lai arī nometnē pavadītais laiks bija interesants, tas lika saspringt, jo uzdevumi sekoja viens otram gandrīz bez pārtraukuma: "Cēlāmi pusē septiņos un pie miera devāmies vienpadsmitos vakarā." Izturēt šādu ritmu izdevās, pateicoties labai fiziskajai sagatavotībai, ko Elvijs ieguvis, brīvā laikā spēlējot dažādas komandu sporta spēles.

Mācoties 12. klasē, brīvā laika Elvijam ir maz. Tomēr viņš pagūst darboties ne tikai Jaunsardzē, bet arī dejojot tautu dejas divos kolektīvos, kā arī palīdzēt

vecākiem lauku saimniecībā. Tagad Elvijs galvenais uzdevums ir labi nokārtot vidusskolas eksāmenus un iestāties augstskolā. Puisis ir pārliecināts, ka arī turpmāk dzīvos Latvijā. Vai atgriezīsies dzimtajā pusē - Elvijs vēl nevar apgalvot, jo tas ir atkarīgs ne tikai no viņa vēlmes, bet arī iespējām atrast darbu.

Padevās fiziskie pārbaudījumi

Rekavas vidusskolas 12. klases skolnieks VALDIS SERDS Jaunsardzē iesaistījās intereses pēc - lai pārbaudītu savas spējas un pamēģinātu kaut ko nebijušu. "Mans mērķis bija iegūt jaunas zināšanas," apgalvo jaunieši. Valdis neslēpj, ka Jaunsardzes 4. līmeņa nometnē rekaviešiem negāja viegli, jo pieredze bija mazāka nekā daudziem citiem jauniešiem, kuri šajā organizācijā darbojas jau vairākus gadus: "Kārtojot pārbaudījumus, balstījāmi uz komunikāciju ar pārējiem dalībniekiem. Patīkami pārsteidza, ka citi jaunieši bija ļoti atsaucīgi - labprāt palīdzēja un iemācīja, ko nezinājām. Nometnē ieguvām daudz draugu. Īpaši atsaucīgi bija jaunsargi no Pļaviņām, kuri darbojās vienā nodaļā ar mums."

Valdim pašam vislabāk veicās trešajā nometnes dienā, piedaloties fiziskās sagatavotības pārbaudēs. "Trīs kilometru krosā man bija otrs labākais rezultāts no 120 cilvēkiem," lepojas jaunieši. Savukārt grūtāk padevās teorētiskie pārbaudījumi, izjaucot un saliekot AK 4 automātu un atbildot uz vispārējā testa jautājumiem.

Taujāts par nākotnes plāniem, Valdis apgalvo, ka tā nebūs saistīta ar Jaunsardzē gūtajām militārajām iemaņām, jo, pateicoties piešķirtajai Vītolu fonda stipendijai, viņš plāno studēt Rīgas Tehniskās universitātes Telekomunikāciju fakultātē, bet pēc studijām dzīvot un strādāt Latvijā, savā specialitātē.

Informē policija

Bojā svešu ipašumu

3. maijā Valsts policija saņēmusi iesniegumu par to, ka Baltinavas tirgus paviljonā bojāts galds. Policija noskaidro notikušā apstākļus.

Pazūd karogs

4. maijā no mājas Pilsoņu ielā, Balvos, pazudis valsts karogs. Notiek notikušā apstākļu pārbaude.

Informē robežsardze

Robežsargi saņem apbalvojumus

Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas atjaunošanas 26. gadadienā par augstu profesionalitāti, priekšzīmīgu dienesta uzdevumu izpildi, izrādīto iniciatīvu, kā arī teicamiem dienesta pienākumu izpildes rezultātiem apbalvotas Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes amatpersonas.

Ar Iekšlietu ministrijas Sudraba "Goda zīmi" apbalvoja Punduru robežapsardzības nodaļas vecāko inspektoru virsleitnantu Vitāliju Kļanski un ar Iekšlietu ministrijas Bronzas "Goda zīmi" - Kriminālizmeklēšanas dienesta galveno inspektoru kapteini Arti Ertmani. Valsts robežsardzes Pateicību saņēma virsleitnants Juris Niedra, leitnants Andis Leišavnieks un kaprālis Raivis Smagars. Ar Valsts robežsardzes Goda rakstu apbalvoja virsleitnantu Arturu Salenieku, kaprāli Dzintaru Pētersonu un kaprāli Raivi Pugeju.

Šogad pirmo reizi pasniedza Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes Pateicības: Oskaram Stačam, Andrejam Aleksejevam, Sergejam Kuļam, Jelenai Suhovai, Voldemāram Šimanovskim, Raitim Štotakam, Alisei Matulei, Dainim Razminovičam, Naurim Ločmelim un Nadeždai Poļakovai par izrādīto iniciatīvu, centību, priekšzīmīgu pienākumu pildīšanu, kā arī lai veicinātu personāla darbu.

Informē ugunsdzēsēji

Deg kūla

Iestājoties siltam un sausam laikam, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta ugunsdzēsēji saņēma vairākus izsaukumus uz kūlas ugunsgrēkiem. Tā 5. maijā Susāju pagastā tūrumā dega kūla 5 ha platībā.

Kūlas ugunsgrēks. 6. maija pusdienlaikā sausā zālē bija aizdegusies arī Balvos, upes krastā pie tilta.

Dedzina atkritumus

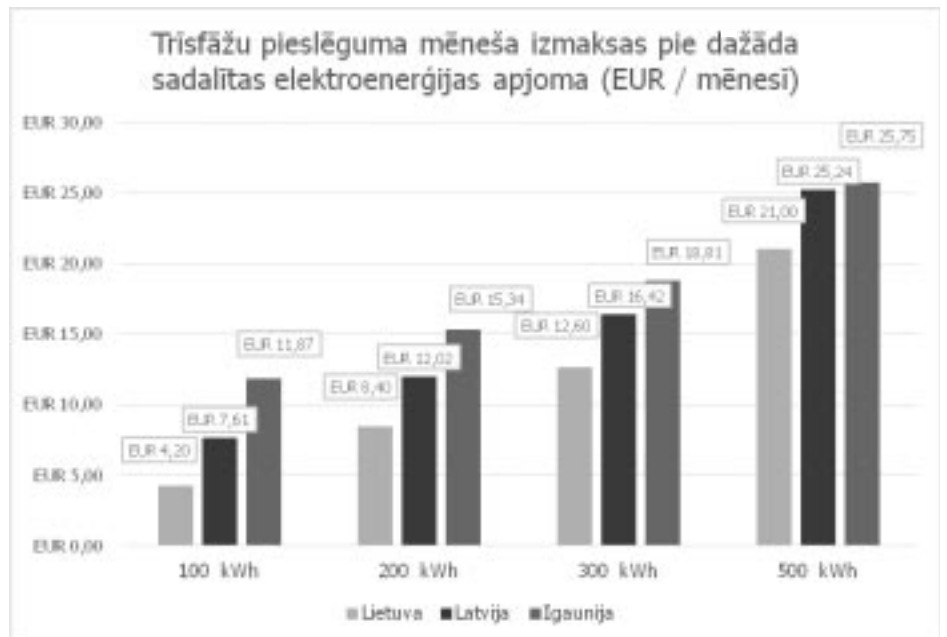
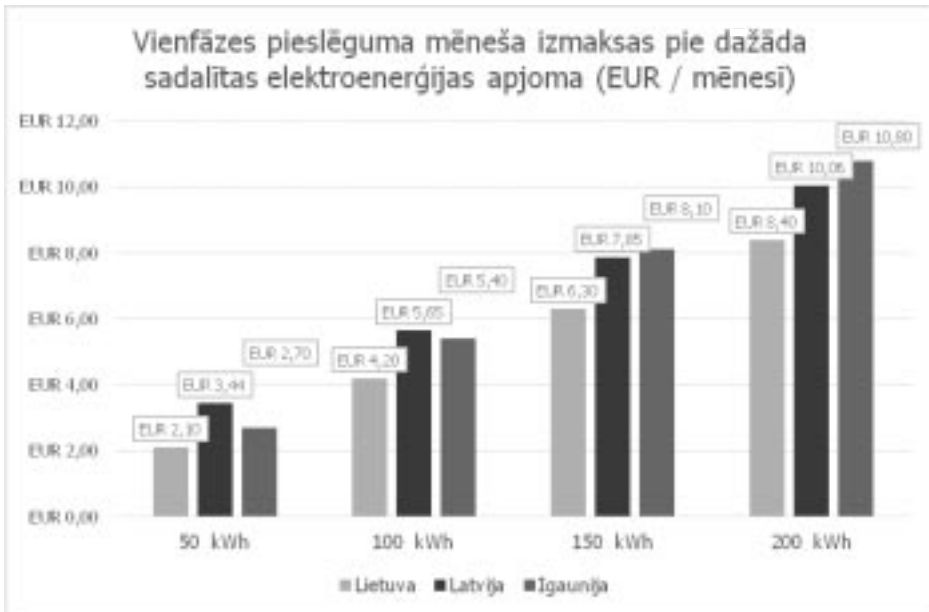
6. maija rīta pusē ugunsdzēsēji devās uz Verpuļevu, kur, atstāti bez uzraudzības, dega sadzīves atkritumi, radot stipru piedūmojumu.

Ugunsdzēsēji aicina ciemos

Atzīmējot Ugunsdzēsēju un glābēju dienu, Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienests 17. maijā no pulksten 10 līdz 19 rīko Atvērto durvju dienu visā Latvijā. Šajā dienā, iepriekš piesakot apmeklējuma laiku, ekskursanti varēs apskatīt depo, iepazīt ugunsdzēsēju un glābēju ikdienu, aplūkot ugunsdzēsēju tehniku, pielaiot speciālos aizsargtērpus un saņemt atbildes uz visiem viņus interesējošiem jautājumiem.

Aktuāli

Ar 1. augustu par elektrību būs jāmaksā arī tad, ja tā netiks lietota vispār

Maksājuma par sadales pakalpojumu mēnesī izmaiņas māsaimniecību lietotājiem ar vienfāzes pieslēgumu Latvijā (1 laika zona, piemēro tarifu S1)

Patēriņš mēnesī, kWh								
0	50	100	150	200	250	300	400	500
1,24 EUR	+0,62 EUR	+0,01 EUR	-0,61 EUR	-1,22 EUR	-1,84 EUR	-2,46 EUR	-3,69 EUR	-4,92 EUR
100%	22,1%	0,1%	-7,2%	-10,9%	-13,1%	-14,5%	-16,4%	-17,5%

Maksājuma par sadales pakalpojumu mēnesī izmaiņas māsaimniecību lietotājiem ar trīsfāžu pieslēgumu Latvijā (1 laika zona, līdz šim piemēro tarifu S1, turpmāk tarifu S2)

Patēriņš mēnesī, kWh								
	0	100	200	300	400	600	1000	
Ievadaizsardzības aparāta (IAA) strāvas lielums	16	+3,20 EUR 100%	+1,97 EUR 34,9%	+0,74 EUR 6,5%	-0,50 EUR -2,9%	-1,73 EUR -7,7%	-4,19 EUR -12,4%	-9,12 EUR -16,2%
	20	+4,00 EUR 100%	+2,77 EUR 49,1%	+1,54 EUR 13,6%	+0,30 EUR 1,8%	-0,93 EUR -4,1%	-3,39 EUR -10,0%	-8,32 EUR -14,8%
	25	+5,00 EUR 100%	+3,77 EUR 66,8%	+2,54 EUR 22,5%	+1,30 EUR 7,7%	0,07 EUR 0,3%	-2,39 EUR -7,1%	-7,32 EUR -13,0%
	32	+6,40 EUR 100%	+5,17 EUR 91,6%	+3,94 EUR 34,9%	+2,70 EUR 16,0%	+1,47 EUR 6,5%	-0,99 EUR -2,9%	-5,92 EUR -10,5%
	40	+8,00 EUR 100%	+6,77 EUR 120,0%	+5,54 EUR 49,1%	+4,30 EUR 25,4%	+3,07 EUR 13,6%	+0,61 EUR 1,8%	-4,32 EUR -7,7%

Jaunais tarifs stāsies spēkā ar 1. augustu un visiem lietotājiem tiks piemērots divdaļīgs tarifs - viena daļa būs fiksēta atkarībā no pieslēguma parametriem, bet otra daļa būs mainīgā - atkarībā no patērētās elektroenerģijas apjoma. Tādējādi paredzēts, ka elektrotīkla uzturēšanas izmaksu segšanā piedalās visi sadales sistēmas lietotāji.

Ietekme uz māsaimniecībām

Salīdzinot ar spēkā esošo "Sadales tīklu" tarifu, māsaimniecībām, kurām ir vidējs elektroenerģijas patēriņš un atbilstošas pieslēguma jaudas, maksājumi par sadales pakalpojumiem pie jaunās tarifu struktūras nepieaugs.

Saskaņā ar regulatora veiktajiem aprēķiniem tajās pieslēguma vietās, kur māsaimniecībām elektroenerģijas patēriņa nav vispār vai ir tuvu nullei, maksājums par sadales sistēmas pakalpojumu pieaugs. Pieaugums iespējams arī māsaimniecībām, kuru pieslēgumos uzstādītā jauda pārsniedz faktiski nepieciešamo – jauda ir lielāka par faktiskā

patēriņa nodrošināšanai nepieciešamo.

Savukārt māsaimniecībām ar vienfāzes pieslēgumu un patēriņu virs 100 kilovattstundām (kWh) mēnesī maksājums samazināsies. Māsaimniecībām ar trīsfāžu pieslēgumu maksājuma izmaiņas atkarīgas no ievadaizsardzības aparāta (drošinātāju) strāvas lieluma, piemēram, ar ievadaizsardzības aparāta strāvas lielumu "16A" maksājums samazināsies, ja patēriņš pārsniegs 260 kWh mēnesī.

Piemēram, māsaimniecībām vienfāzes pieslēgumos, kurās elektroenerģija netiek patērēta, turpmāk rēķins pieaugs par fiksēto mēneša maksu 1,50 eiro (ietverot PVN). Savukārt pie salīdzinoši mazu elektroenerģijas patēriņa - 85 kilovattstundas (kWh) mēnesī - kopējais rēķins pieaugs par 0,13 eiro. Pie 115 kWh patēriņa mēnesī gala rēķins samazināsies par 0,21 eiro, bet ar patēriņu 300 kWh mēnesī kopējais rēķins samazināsies par 2,97 eiro mēnesī.

Māsaimniecībām trīsfāžu pieslēgumos fiksētās ikmēneša maksas apjoms būs atkarīgs no pieslēguma jaudas. Piemēram, 20A trīsfāžu

pieslēgumos, kuros elektroenerģija netiek patērēta, turpmāk rēķins pieaugs par fiksēto mēneša maksu 4,84 eiro (ietverot PVN). Savukārt ar salīdzinoši mazu elektroenerģijas patēriņu - 100 kWh mēnesī - kopējais rēķins pieaugs par 3,35 eiro. Ar patēriņu 400 kWh mēnesī gala rēķins samazināsies par 1,13 eiro, bet pie elektrības patēriņa 600 kWh kopējais rēķins samazināsies par 4,10 eiro mēnesī.

"Šis izmaiņas ir saistītas ar to, ka vairāk nekā 100 tūkstoši pieslēgumu ir tā saucamie nulles pieslēgumi, kas ir ar ļoti nelielu patēriņu. Līdzīgi kā citiem infrastruktūras

pakalpojumu sniedzējiem, arī "Sadales tīklam" aptuveni 80% izmaksu ir fiksētas, šie pieslēgumi jāuztur, jārezervē jaudas sistēmā. Tas rada izmaksas, bet šobrīd šie nulles pieslēgumi nesedz izmaksas, kas ir saistītas ar to uzturēšanu. Līdz ar to, ieviešot fiksētu maksu, šie pieslēgumi piedalās "Sadales tīkla" izmaksu segšanā," skaidroja regulatorā.

"Sadales tīkls" ir elektroenerģijas sadales sistēmas operators, un tā vienīgais īpašnieks ir valstij piederošā energokompānija "Latvenergo".

Veiksmes prognoze

10. maijs. Laba diena labiem cilvēkiem, kad turies pie pārbaudītām vērtībām. Tas ir, pie cilvēkiem, ar kuriem kopā esi izgājis caur uguni un ūdeni. Jaunā paziņa, draugs vai mīļākais (-ā) var izrādīties skauģis vai nodevējs. Veiksmīga diena fiziskām nodarbēm. Vari gan nostiprināt veselību, gan sadedzināt 1000 kalorijas, gan uzvarēt kādās sacensībās.

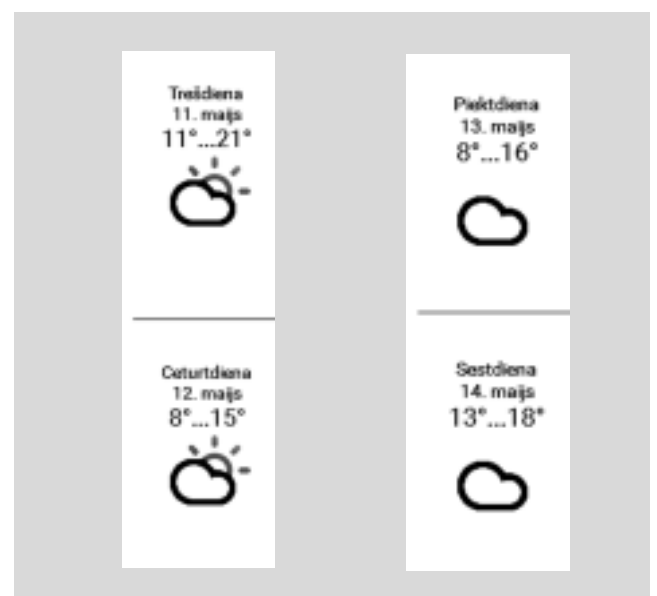
11. maijs. Mierīga trešdiena nemierīgiem cilvēkiem, kad steidzies lēnām. Tāpat visus darbus nepadarīsi un visu naudu nenopelnīsi. Ja Tavš ārsts neiebilst, kuņģa, aizkuņģa dziedzera, žultspūšļa un aknu operācijas labāk atlikt uz citu dienu. Slaidās līnijas saglabāšanai šodien ieteicami augļi un dārzeņi, īpaši burkāni, bietes un āboli.

12. maijs. Normāla diena normāliem cilvēkiem, kad viens nopirks ko vērtīgu, otrs atradīs ko vajadzīgu, bet trešais saņems dāvanā lietu, par kuru sen sapņojis. Tāpat šodien gan mājās, gan darbavietā jābūt piesardzīgam vienai, vai darbosies ar šķērēm, zāģi, ēveli vai virpu. Traumu šodien var gūt pat šķietami drošā vietā.

13. maijs. Šodien padomā par savu veselību, konkrētāk – sirdi. Pirmkārt, seko teicienam: neņem galvā, nestreso! Otrkārt, savā ēdienkartē iekļauj banānus, viģes, rozīnes vai topinambūrus. Kontakti ar līdzcilvēkiem šodien ieteicami un pat vajadzīgi. Pateicoties citiem, Tu vari iegūt vērtīgu informāciju, kas var palīdzēt gan sabiedriskajā, gan personīgajā dzīvē.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Nepalaid garām

“Balvu novada VECMĀMIŅA 2016” fināls

Laiks skrien vēja spārnēm, un jau šo svētdien, 15.maijā plkst. 16.00 notiks konkursa “Balvu novada Vecmāmiņa 2016” fināls. Šķiet, ka tikai brīdi atpakaļ konkursa dalībnieces Inta Kuļša, Vija Lancmane, Inita Pavlova, Ilona Džigure, Aina Biseniece, Ilona Ločmele, Valentīna Fedulova, Skaidrīte Saleniece, Janīna Bērziņa, Iveta Alpe, Līga Pennere un Elita Gromova tikās pirmo reizi, bet jau pavisam drīz šis skaistais ceļojums noslēgsies. Konkursa dalībnieces aktīvi gatavojas fināla dienai un ieguldīja lielu darbu, lai priecētu ne tikai savus tuviniekus, bet visus, kas būs ieradusies vērot noslēguma pasākumu. Kopumā vecmāmiņas gatavo četrus uzņēmumus, kuros demonstrēs runas un defilē prasmes, savus talantus un dažādus tērpus. Noslēguma šovu krāšņāku radīs Nacionālā teātra dziedājo aktieru ansamblis “DRAMA”, kurā piedalās Dita Lūriņa, Karīna Tatarinova, Mārcis Maņjakovs un Mārtiņš Egliens. Svētkus vadīs Smiltenes tautas teātra aktieris Aigars Veldre. Biļetes cena - EUR 10, bērniem līdz 10 gadu vecumam - EUR 5, pasākuma dienā biļetes cena būs EUR 15. Nāc un sajūti konkursa “Balvu novada Vecmāmiņa 2016” dalībnieču sirds siltumu un pozitīvo starojumu!

Informē PVD

Uzsāk meža dzīvnieku vakcināciju pret trakumsērgu

Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) uzsāk meža dzīvnieku vakcināciju pret trakumsērgu. Vakcinās, izmantojot mazās aviācijas lidmašīnas, tiks izvietotas pierobežā - 70 līdz 100 km attālumā no Latvijas - Krievijas un Latvijas - Baltkrievijas robežas, arī apdzīvotu vietu tuvumā. Vakcinu izvietojumu plānots pabeigt jūnija vidū.

Meža dzīvnieku vakcinācijai izmanto novājinātu trakumsērgas vīrusa *SAD BERN MSV Bio 10* celmu saturošu vakcinu “Lusvulpen”, kas iestrādāta zivju miltu, tauku un parafīna maisījumā iekšpusē.

Iedzīvotājiem, pamatot vakcinu, kas izskatās kā brūngans kubiņš, nedaudz mazāks par sērkokociņu kastīti, nevajadzētu to aiztikt, jo meža dzīvnieki sajūtīs cilvēku smaržu un ēsmu neēdīs.

Vakcina nav bīstama ne cilvēkam, ne apkārtnējam videi, tomēr, ja cilvēks nonācis tiešā saskarsmē ar vakcinu (ēsmas iekšpusē tā ir šķidra) – tā nonākusi acīs vai brūcē, jāvēršas pie ārsta. PVD aicina pieaugušos par vakcinām informēt arī bērnus un lūgt tās nekādā gadījumā neaiztikt.

Lai gan vakcīna nav paredzēta suņiem un kaķiem, to apēdot dzīvnieka veselība nebūs apdraudēta.

Trakumsērga ir bīstama, neārstējama dzīvnieku un cilvēku veselību un dzīvību apdraudoša infekcijas slimība. Trakumsērgas rezervuārs dabā ir savvaļas dzīvnieki, galvenokārt lapsas un jenotsuņi. Mājdzīvnieki, visbiežāk nevakcināti suņi un kaķi, ar trakumsērgu inficējas pēc kontaktēšanās ar slimiem savvaļas dzīvniekiem. Vienīgais efektīvais trakumsērgas profilakses pasākums ir savlaicīga dzīvnieku vakcinācija pret trakumsērgu.

Pateicoties sistemātiskai savvaļas dzīvnieku vakcinācijai, kas kopš 2005.gada regulāri tiek veikta pavasarī un rudenī, trakumsērga Latvijā ir izskausta - pēdējais trakumsērgas gadījums meža dzīvniekiem konstatēts 2010. gadā, bet mājas (istabas) dzīvniekiem – 2012. gadā.

Pasaules Dzīvnieku veselības organizācija (OIE) Latviju oficiāli atzinusi par valsti, kas ir brīva no trakumsērgas.

Lai gan pēdējo divu gadu laikā nav konstatēts neviens trakumsērgas gadījums, PVD aicina veikt mājas dzīvnieku, īpaši lauku sētās turēto, vakcināciju pret trakumsērgu.

I.MEISTERE, PVD Sabiedrisko attiecību daļas vadītāja

Pārdod

Pārdod mājas cāļus, zoslēnus.
Tāl. 26160423.

Sestdien, 14.maijā, Balvu gadatirgū, pārtikas kartupeļi ‘Solist’, ‘Vineta’, ‘Marabella’, ‘Valisa’, ‘Laura’. Var pasūtīt. Tāl. 29926245.

Z.S. “Riekstiņi” Baltinavas novadā pārdod VASARAS KVIEŠU ‘Taifun’ sēklu C2 kat. un GRIĶUS ‘Anita Belarusskaja’. Var izmantot pavasara sējai.
Tāl. 29124081, 26475154.

Pārdod skaldītu malku ar piegādi.
4,5 m³. EUR 115.
Tāl. 29418841.

Pārdod sausu, skaldītu malku ar piegādi. Tāl. 26425960.

Pārdod malku, 3 m gara, griezta novembrī, minimālais daudzums 20 m³. Tāl. 29165808.

Pārdod sivēnus.
Tāl. 26124319.

Pārdod nobarotas cūkas.
Tāl. 26559632.

Pārdod 5 mēnešus vecu pienīgas govys telīti. Zvanīt 28332118.

Pārdod saldētavu, telīti audzēšanai.
Tāl. 26442575.

Pārdod 2 gaļas šķirnes govys (1.laktācija). Tāl. 28778450.

Pārdod melnu 1.laktācijas govī.
Tāl. 26669219.

Pārdod teles un slaucamas govys, slaukšanas aparātu.
Tāl. 29223528.

Bioloģiska saimniecība pārdod 2 bulliņus. Tāl. 29341738.

Pārdod jaunu benzīna TRIMMERI zāles un krūmu pļaušanai, EUR 185. Tāl. 29440841.

Pārdod biohumusu, 50 litru maiss - EUR 8. Iespējama piegāde.
Tāl. 29182207.

Pārdod vai izīrē lauku viensētu un zemi 13 ha Viļakas novadā.
Zvanīt vakaros 29106457.

Lēti pārdod kultivatoru, 2-korpusu arklu, PD-10, apdares ķieģeļus, gāzes grilu, televizoru, magnetofonu, divānu, skapi.
Tāl. 26595397.

Bioloģiska saimniecība pārdod timotiņu, zirņus. Tāl. 26409388.

Apsveikumi

Aiztraukuši gadi žigiem putna spārnēm,
Daudz kas šajos gados pārdzīvots un gūts,
Tikai šajā brīdī sirds bez liekiem vārdiem
Visu aizvadīto tūkstoš krāsās jūt.

Miļi sveicam mammu, vecmammu un
vecvecmāmiņu **Annū Cīrceni** skaistajos
80 gados! Lai katra diena veselības, izturības un Dieva
svētības piepildīta.

Meita un dēls ar ģimenēm

Visa šī pasaule turas uz pavasara
ziedēšanu,
Ābolu smaržu rudenī un to, ka Tu ar
mums parunājies...

Visa šī pasaule uzzied jebkurā

gadalaikā

Un turas uz gaismas stara un tikai uz satīcību.

Miļi sveicam **Velgu Ruduku** skaistajos 55! Vēlam, lai
nekad netrūkst pavasara svaiguma, vasaras krāsainības un
siltuma, rudens dāsnuma un ziemas miera.

Ceļinieku ielas kaimiņi

Dažādi

14.maijā Balvu tirgū PAVASARA GADATIRGUS!

SIA “Edenta Plus”

izgatavo visu veidu izņemamās un neizņemamās zobu protēzes, visu veidu loku protēzes, kā arī metālkeramiku un plates no elastīgās plastmasas un veic protēžu labošanu. Izgatavošanas laiks minimāls.

SIA “Edenta Plus” atrodas Rēzeknes poliklinikas telpās,
18.novembra ielā 41, Rēzeknē.
Tālrunis saziņai: 64622473.

Dziednieks ARTŪRS TILTIŅŠ ceturtdien, 12.maijā no plkst. 13.00 pieņems BALVOS, Tautas ielā 14, viesnīcā “Balvi”.

Diagnostika. Bioenerģētiska
dažādu slimību dziedāšana,
galvas, locītavu, muguras u.c. sāpju
novēršana.

Atkarību likvidēšana (alkoholisms,
smēķēšana, azartspēles).
Negatīvās enerģētiskās iedarbības
neitralizācija (lāsts, skaudība, jaunā
acs, bezlaulības vainags).

Iespējama palīdzība pēc foto.
Pieteikties pa tālruni: 22460309.

SIA “Vintras” uzsāk kursantu uzņemšanu D un C/E kategorijās. Iepriekšēja pieteikšanās. Tāl. 29154519.

“Tako akmens” izgatavo pieminekļus, kapa apmales un dārza skulptūras no vietējā laukakmens un zvidru granīta.
Plašs asortiments, viszemākās cenas.
MUMS IR VISS, LAI ĪSTENOTU JŪSU IDEJAS! Tāl. 29388000.
Atrodamiē **Balvos, Ezera 35a.**
www.takoakmens.lv

Veic dzīvokļu, māju remontdarbus.
Tāl. 28622331.

Balvu pensionāru biedrība
24. un 25.maijā rīko ekskursiju uz Ventspili, EUR 50.
Pieteikšanās pa tālr. 26328376.

Dārzu aršana, kultivēšana, frēzēšana, vagošana.
Tāl. 26512307.

Dārza apstrāde ar T-25. Aršana, frēzēšana, vagošana.
Tāl. 26607807.

Smilts, grants piegādāšana.
Tāl. 29433126.

Veic visa veida mežsaimnieciskos darbus. Tāl. 29335439.

MTZ mežizvedēja pakalpojumi.
Tāl. 28675799.

Alkohola atkarības pārtraukšana (Dovženko). Tāl. 29386443.

Piedāvā darbu

SIA “Auto Krūzīs” aicina darbā AUTOATSLĒDZNIKU ar darba pieredzi. Tāl. 26607307, 29112111.

Dāvina

Dāvina gadu vecu suni, labs māju sargs. Tāl. 28386218.

Jauka, gudra kucīte ļoti vēlas iegūt sev saimnieku. Potēta, pase, labi barota, mazgāta. Tāl. 27879125, 28315374.

Pārliecinies, vai

abonēji Vaduguni

maijam?!

